

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

kayı

HALİL CİBRAN GÖNLÜN SIRLARI

HALİL CİBRAN

1883 yılında Lübnan'da doğdu. Küçük yaşta ailesiyle birlikte Amerika Birleşik Devletleri'ne göçmüş olan Cibran, 1900'lerin başında Beyrut'ta da kısa bir süre yaşadı. Bir süre Fransa'da da yaşayan ve Rodin'in atölyesine devam eden şair, ömrünün büyük bölümünü ABD'de geçirmiş ve 1931 yılında hayata veda etmiştir.

Şiirleri bütün dünyada büyük yankıları uyandıran Cibran, dünyanın birçok diline çevrilmiş ve aynı coşkuyla okunmuştur. Hayatının etrafında örülen "efsanevi" gerçeklik, ona "deha" denilmesine yol açmıştır. Sadece şiir yazmakla kalmamış, resim yapmış ve resmin yanında sanatın birçok dalıyla ilgilenmiştir. Resimleri, dünyanın çok önemli galerilerinde halen sergilenmekte, şiirleri dünyanın çeşitli dillerine çevrilmekte ve kendisine sık sık atıf yapılmaktadır. 21. yüzyılın bazı "pop ikon"larının ondan söz etmesi, Cibran'a olan ilgiyi çoğaltmıştır. 1923 yılında yayımlanan *The Prophet* ("Nebi" / "Tanrı Elçisi") isimli kitabı, Cibran'a asıl ünü kazandıran kitaptır.

"20. yüzyılın en önemli filozoflarından biri" olarak da anılmaktadır.

CAHİT KOYTAK

Şair. 29 Ocak 1949 yılında, Erzurum'da doğdu. İ.T.Ü. Kimya Fakültesi mezunu. Uzun yıllar serbest ticaret yaptı. 15 yıl bir özel TV kuruluşunda, sinema yayınını yönetti. İngilizceden, Fransızcadan, kitaplar çevirdi. Haziran 2010'tan beri *Taraf Gazetesi*'ndeki köşesinde Pazartesi günleri düzenli şiir yayımlıyor. Yayımlanmış şiir kitapları: *İlk Atlas*, *Gazze Risalesi*, *Yoksulların ve Şairlerin Kitabı* (3 cilt), *Yeni Başlayanlar İçin Metafizik*, *Cazın İrmakları*. Yayına hazır 10 şiir kitabı ve bir *Kur'an* çevirisi yayın programında sırasını bekliyor.

Ücretsiz 13 Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

Kapı Yayınları 319
Edebiyat 90

Gönlün Sırları
Secrets of The Heart
Halil Cibran
Türkçesi: Cahit Koytak

1. Basım: Ekim 2012

ISBN: 978-605-4683-49-9
Sertifika No: 10905

Kapak: Sinem Er
Mizanpaj: M. Atahan Sıralar

© 2012, Cahit Koytak
© 2012; bu kitabın yayın hakları Kapı Yayınları'na aittir.

Kapı Yayınları
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: bilgi@kapiyayinlari.com
www.kapiyayinlari.com

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa / İstanbul
Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29

Genel Dağıtım
Alfa Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00

Kapı Yayınları, Alfa Yayın Grubu'nun tescilli markasıdır.

GÖNLÜN SIRLARI

(Secret of The Heart)

Halil Cibran

Türkçesi: Cahit Koytak

GÖNLÜN SIRLARI

Görkemli bir konak sessiz gecenin kanatları altında, tıpkı ölümün örtüsü altında hayatın dikilip durması gibi, yükseliyordu. Konakta, fildişi kakmalı bir yazı masasında, bir genç kız oturuyordu. Güzel başını, solan bir zambağın boynunu büküp, başını kendi sapına yaslanması gibi, yumuşacık eline dayamıştı. Kendini zavallı bir mahpus gibi hissediyor ve çevresine, zindan duvarlarının ötesini ve Hayat'ın özgürce seçilmiş bir güzergâhtaki şenlikli yürüyüşünü görmek isteyen gözlerle bakıyordu.

Saatler, genç kızın kederiyle yakılmış bir ağıtı mırıldanarak şimdiki zamanın içinde yol alan gecenin hayaletleri gibi geçip gidiyordu. Genç kız bu elemli, bo-

ğuntulu yalnızlığı içinde gözyaşı dökerken daha güvende hissediyordu kendini. Çektiği acı ve sıkıntının baskısı artık dayanamayacağı düzeye ulaştığı ve kendini, bütünüyle gönlünde sakladığı sırların tutsağı olarak hissetmeye başladığı zaman, yazı teleğini eline aldı ve onun ucundaki mürekkebi parşömen üzerine damlayan gözyaşı damlalarıyla karıştırarak, kız kardeşine şunları yazdı:

Sevgili kardeşim,

“İnsanın kalbi kemirici sırlarla dolup taşınca, gözleri sıcak gözyaşlarıyla yanmaya ve göğsü, kalbin gittikçe artan basıncıyla çatlayacak gibi olunca, insan bu labirentten, içinde ne var ne yok ortaya dökmekten başka çıkış yolu bulamıyor.

“Kederli insanlar yas tutmakta ferahlık, sevenler düş kurmakta doyum ve teselli, zulme uğrayansa gördüğü duygudaşlıkta dayanma gücü buluyor. Şimdi bunları sana yazıyorum, çünkü kendisi tanrısal bir güçle yönetilirken, gördüğü güzelliklerle ilgili hayâl ve izlenimlerini dizelerle

ifade eden bir şair gibi hissediyorum kendimi... Yoksul ve merhametli annesinin içler acısı halini ve hayata karşı yenilgisini göz ardı ederek şiddetli açlığın zoruyla, yiyecek için ağlayan, sürdürülemez düzeyde yoksul bir çocuk gibiyim ben.

“Şimdi dinle benim hikayemi, sevgili kardeşim ve benim için ağla; çünkü hıçkırık dua gibidir; merhametle dökülmüş gözyaşları da bağış ve armağan gibi... Çünkü gözyaşları, eğer içtenlikle dökülmüşlerse, anlatılanları yaşayan, duyarlı ve cömert bir ruhun derinliklerinden taşıp dökülmüşlerdir. Ve asla boşa akıtılmış olmazlar. Soylu ve zengin bir adamla evlendim, çünkü bu babamın arzusuydu. Babamın da, pek çok zengin ve soylu adam gibi, hayattaki tek zevki, tek emeli, fakirlik korkusu içinde, sandığına her vesile ile daha çok altın, gümüş ilave ederek zenginliğini artırmaya çalışmak ve kötü günlerin getireceği alçalmalara karşı soyluluğunu daha yüksek ilişkilerle pekiştirmekti... Bunun sonucu olarak da, ben kendimi

şimdi, bütün aşkım ve düşlerimle, nefret ettiğim bir altın sunakta, tiksindiğim bir soyluluk mirasıyla allanıp pullanmış zavallı bir kurban olarak hissediyorum.

“Kocama saygı duyuyorum, evet, çünkü onun herkese karşı cömert ve duyarlı olduğunu görüyorum; beni mutlu etmeye çalışıyor, altınlarını benim gönlümü hoşnut etmek için harcıyor, fakat ben bütün bunların yarattığı etkinin gerçek ve kutlu bir aşkın bir tek anını bile feda etmeye değmediğini biliyorum. Benimle alay etme sakın, kardeşim, çünkü şimdi ben artık, kadın kalbinin –aşkın engin göğünde uçan bir kuş gibi çırpınan kadın kalbinin - sahici ihtiyaçlarını görebilen fazlasıyla aydınlanmış biriyim. Ruhların yudumlaması için, çağların şarabıyla tekrar tekrar doldurulan bir kadehe benziyor aşk. İnsanın, bir bölümünde mutluluğu, bir bölümünde bedbahtlığı, birinde hazzı ve acıyı, birinde neşe ve kederi okuduğu bir kitaba benziyor. Öyle bir kitap ki, onu, kadının kendi

diğer yarısı olan ve dünyanın başlangıcından beri her kadın için yaratılan gerçek dosttan başka kimse okuyamaz.

“Evet, ruhun amacı ve gönlün anlamı konusunda, çevremdeki kadınlar arasında en çok bilen ben oldum. Çünkü gördüm ki, cins atlar, şahane arabalar, çil çil altınlarla dolup taşan kasalar ve yüksek soyluluk, bunların hiç biri ya da topu birden, yokluk yoksunluk içinde kıvranarak sabırla sizi bekleyen genç bir adamın sevgi dolu bir tek bakışına bile değmiyor. O genç adam ki, babamın zalim iradesinin hışmına uğradı ve Hayatın daracık, melankolik zindanına hapsedildi...

“Lütfen, sevgili kardeşim, beni teselli etmeye çalışma; çünkü aşkımın gücünü anlamamı sağlayan bu felaket ya da engellenme, benim en büyük tesellim artık. Şimdi gözyaşlarımın arasından geleceğe bakıyor ve beni, ruhumun yoldaşıyla buluşacağım, içinde bulunduğumuz bu tuhaf dünyaya girmeden önceki günlerde yaptığım gibi,

onu kucaklayabileceğim yere götürecek olan şeyi, Ölüm'ü gözlüyorum.

“Hakkımda kötü şeyler düşünme, çünkü sadık bir eş olarak üzerime düşeni yapıyor, insan yapımı yasalarla, insan yapımı kurallarla uyumlu bir evlilik hayatı sürdürmek için serinkanlı ve sabırlı davranıyorum. Duyarlılığımla kocamı onurlandırıyor, ona yürekten saygı duyuyorum. Duyduğum saygıyı hem açıkça gösteriyorum ona, hem de kendi içimde aziz tutuyorum onu. Bütün varlığımla ona yönelmem ve onun olmam için beni tutan tek şey var: Tanrı'nın aşktan yana payımı, onu tanımadan önce bir başkası için ayırmamı istemiş olması.

“Kader, benim için aşk vaat etmeyen bir ilişki içinde yakınında bulunacağım bir adamla geçirmemi istedi bütün hayatımı. Ben de Kader'in bu iradesine sessizce boyun eğerek harcıyorum günlerimi; fakat önümde ebediyetin yolu açılmadığı sürece, ruhumun, aşka dair güzel anıların yer ettiği, bir parçası hep benimle kalacak ve benim bir gözüm hep Geçmiş'te olacak.

Böylece Geçmiş hep şimdinin bir parçası olmaya devam edecek. Hayata, Bahar'ın Kış'a baktığı gibi bakacağım ve huzura varmak için hayatın önüme çıkardığı engellere, sarp bir yoldan dağa tırmanan ve sonunda doruğa ulaşan birinin gözüyle bakacağım.”

Genç kız burada yazmayı bıraktı ve yüzünü avuçlarıyla kapayıp acı acı ağlamaya başladı. Gönlü en mahrem sırlarını kaleme emanet etmek istiyordu; fakat kuruyup süratle dağılan ve ılık havaya karışan gözyaşlarını yeniledi. Birkaç dakika sonra tekrar kalemi eline aldı ve ekledi, “Sözünü ettiğim genç adamı hatırlıyor musun? Onun gözlerinden süzülen ışığı ve yüzündeki hüzünlü çizgileri? Biricik çocuğundan koparılan bir anneyi gözyaşlarına boğan o kahkahayı hatırlıyor musun? Onun uzak bir vadide yankılanan sakın, yumuşak sesini işitir gibi olmuyor musun? Onun, gözleri öyle hoş bir bakışla ve sükunetle nesnelere takılırken,

düşünceye daldığı anları ve düşüncelerden başkalarına benzemeyen bir tarzda söz edişini ve sonra kalbinin büyük sırlarını ele vermekten korkuyormuş gibi başını öne eğerek iç çekişini gözünün önüne getirebiliyor musun? Onun düşlediği ve inandığı şeyleri hatırlıyor musun? Dünyevi hırslardan uzak yapısı, kalıtsal soyluluğu aşan ruh inceliğinden ötürü babamın yukardan baktığı o genç adamda bütün bu saydıklarımı hatırlıyor musun?

“Biliyorsun ki, sevgili kardeşim, bu küçültücü dünyada bir kurbanım ben. Cehaletin kurbanı. Gecenin ürkütücü sessizliğinde oturup içini döken ve sana gönlünün sırlarını açıklayan bu kız kardeşe duygudaşlık yapacak, onu anlayacak mısın? Ama ben, senin duygularımı anlayacağından eminim, çünkü aşkın senin de kalbine uğradığını biliyorum”

Şafak söktü ve genç kadın, uyanıkken gördüklerinden daha hoş, daha tatlı düşler bulacağını ümit ederek, kendini uykunun ellerine teslim etti...

YURTTAŞIM, HEMŞERİM

Ne yapmamı istersiniz benden,
dostlarım, hemşerilerim?
Sizin için, süslü, parıltılı, ama
İçleri boş sözcüklerle
Gösterişli, muazzam saraylar mı
inşa edeyim isterdiniz,
Yoksa kubbesi rüyalarla çatılmış
tapınaklar mı?
Yoksa yıkmamı mı
buyurursunuz bana
Yalancıların ve zorbaların yapıp
yükselttiği ne varsa?
Kendi ellerimle söküp çıkarmamı mı
isterdiniz, topraktan,
Ne varsa ettikleri ikiyüzlülerin,
sahtekarların?
Çekinmeyin, söyleyin bana hadi
en çılgın isteklerinizi!

Ne yapmamı istersiniz, yurttaşlarım,
ne yapmamı?
Kedi gibi miyavlamam mı
tatmin ederdi sizi,
Yoksa beni de hoşnut etsin diye,
Aslan gibi kükremem mi?
Sizin için şarkı söyledim,
Ama söylediğim şarkıyla
Dansa gitmedi ayaklarınız, sizin.
Önünüzde ağladım hüngür hüngür,
Ama dokunmadı size,
Gözlerinizi bile yaşartmadı, bu.
Aynı anda hem şarkı söyleyeyim,
Hem de ağlayayım mı yoksa,
ne dersiniz?

Ruhlarınız kıvranıyor
açlığın pençesinde,
Ama şu da ayan beyan işte
gözünüzün önünde:

Bilginin meyveleri
Çorak toprakların taşlarından
daha bol.

Yürekleriniz susuzluktan kuruyor,
bunu anladık, tamam,
Ama şu da ayan beyan
gözünüzün önünde:
Hayatın dereleri, ırmakları
Evinizin önünden geçiyor,
Niçin uzanıp içmiyorsunuz?
Denizin med vakti var,
çekilme vakti var;
Ayın dolunay hali,
hilal hali var;
Yılların yazı var, kışı var;
Ve her şey değişiyor
mevsimden mevsime,
Yerle gök arasında tasarruf eden
Doğmamış bir Tanrı'nın
gölgesi gibi.
Ana değişmeyen bir şey var,
Hakikat;
Değişemeyecek olan,
Geçip gitmeyecek olan...
Peki, niçin uğraşıyorsunuz
o zaman,
Tanınmaz kılmak için
onun yüzünü?

Gecenin sessizliğinde
çağırdım sizi,
Göstermek için ayın ışıyan yüzünü,
Ve soylu pırıltılarını, yıldızların;
Fakat siz uykunuzdan korkuyla
sıçradınız
Ve “Nerede hain düşman?
Önce canına okumalıyız onun!”
Diye bağırarak kılıçlarınıza sarıldınız.
Sabahleyin, düşman geldiğinde ise,
Sizi çağırdım,
Uykudan uyandırmaya çalıştım sizi,
Ama bir türlü uyanamadınız;
Çünkü korkuyla kuşatılmıştınız,

Hayalet sürüleriyle boğuşuyordunuz
rüyalarınızda.

“Gelin, dedim size, gelin
Doruğuna tırmanalım da, dağın,
Oradan seyredelim dünyanın
güzelliklerini!”
Siz de bana dediniz ki,
“Bu vadinin derinliklerinde yaşadılar
bizim babalarımız,

Bu vadinin gölgeliklerinde öldü
Ve bu vadinin mağaralarına
gömüldüler.

Onların elde edemedikleri
bir şan için, şöhret için
Nasıl terk edebiliriz burayı?
“Gelin, dedim size, gelin,
Zenginliğini denize döken
ovaya gidelim!”

Bana korkakça ,
“Uçurumların çınlaması
Korku veriyor ruhlarımıza, dediniz,
“Derinliklerin verdiği korku,
Derin şeylerin verdiği korku
Yoruyor sinirlerimizi.”

Sizi seviyordum, dostlarım,
yurttaşlarım, benim,
Sizi seviyordum, fakat bu sevgi
acı veriyordu bana;
Ve faydasızdı sizin için de;
Bugünse nefret ediyorum sizden;
Ve nefret... Kuru dalları, ağaçları,
İğreti yapıları silip süpüren
bir seldir, nefret.

Sizin bu zayıf, donanımsız halinize
acıyordum, hemşerilerim,
Fakat acımam, Hayat'ı çürüten
miskinliğinizi
Besleyip yüreklendirmekten,
başka bir işe yaramadı.

Ve bu güçsüzlüğünüze bugün
Tiksinti ve ürküntüyle
bakıyorum artık.

Sizin aşağılanmanız, küçülmeniz,
Teslimiyetiniz çok ağlattı beni;
Çok göz yaşı döktüm sizin için;
Ama gözyaşı selleri
Benim gözlerimdeki perdeyi
kaldırdıysa da,
Kökünden söküp götürmedi
direngen miskinliğinizi
ve zayıflığınızı, sizin.

Gözyaşlarım asla ulaşamadı
Sizin taşlaşmış yüreklerinize,
Ama benim içrek benliğimdeki
karanlığı temizledi.

Bugün alay ettiğim,
Güldüğüm bile oluyor
sizin sefaletinizle,
Çünkü kahlkaha bazen
firtınadan önce gelen
Hışım dolu bir gök gürültüsüdür ki,
Gelecekse, hiçbir zaman
Sonraya kalmaz firtınadan.

Ne istersiniz, yurttaşlarım?
Size durgun suyun aynasında
Yüzünüzün hayalini mi
göstereyim istersiniz?
Peki, gelin görün, ne kadar
çirkin olduğunuzu!

Bakın aynaya ve düşünün biraz!
Korku kül gibi ağartmış saçlarınızı,
Dalgınlığın, dağınıklığın
ölgün ışığı
Yoğunlaştıkça yoğunlaşmış
gözlerinizde
Ve onları karanlık oyuklara
dönüştürmüş;
Ödleklık, yüreksizlik avurtlarınızı
çöktürmüş

Ve vadide açılmış çukurlara
dönmüş yanaklarınız.

Ölüm, dudaklarınızdan öpmüş
Ve güz yaprakları gibi
soldurmuş onları.

Neyin peşindesiniz, hemşerilerim?
Ne bekliyorsunuz hayattan,
O hayat ki, sizi artık
Kendi çocuklarından saymıyor gibi?

Ruhlarınız donuyor
Rahiplerin ve gözbağcılarının
kurduğu kapanlarda.
Canlarınızsa, zorbaların,
Kan emicilerin pençeleri arasında;
Ve ülkeniz titriyor,
İşgalci düşmanın çizmeleri altında.
Güneşin karşısında gururla
dikilecek olsaydınız,
Ne beklerdiniz kendiniz
ve ülkeniz için?
Kılıçlarınız pasla kaplı;
Kalkanlarınız kırık,
Zırhlarınızsa delik deşik;

Niçin savaş alanında dikilip
duruyorsunuz, öyleyse?

İkiyüzlülük dininiz, sizin,
Sahtecilik hayatınız
Ve doğal olarak, sonunuz da
kocaman bir hiçlik;
Niye yaşıyorsunuz o zaman?
Ölümün sefiller için
Tek konfor olduğunu
bilmiyor musunuz?

Hayat gençlikle birleşen kararlılıktır,
Olgunluğu izleyen çalışkanlık
Ve yaşlılıkla gelen bilgelik...
Fakat siz, yurttaşlarım, benim,
Sizler yaşlı doğdunuz,
yaşlı ve zayıf.
Ve tenleriniz erkence kurudu, kırıştı;
Bellekleriniz bulandı,
zihinleriniz karıştı
Çamurla oynayan ve birbirine
taş atan çocuklar gibisiniz.

Bilgi bir ışıktır,
Hayatın sıcaklığını artıran bir ışık...

Onu arayan herkes ona katılabilir;
Fakat siz, ey hemşerilerim,
Işıktan kaçıyor ve karanlığı
arıyorsunuz.

Suyu aramıyorsunuz;
Dudaklarınızı uzatıp
Suyun taşın içinden sızarak
Dudaklarınıza varmasını
bekliyorsunuz.

Ulusunuzun sefaleti sizin suçunuz.
Affetmiyorum günahlarınız için
sizi kendi adıma ben,
Çünkü biliyorsunuz ne yaptığınızı,
nelere yol açtığınızı.

İnsanlık, çağıltısıyla, dağların
sırlarını
Denizin yüreğine taşıyan
Bir ışık ırmağıdır.
Fakat sizler, hemşerilerim, sizler,
İçinde haşaratın ve sürüngenlerin
kaynaştığı
İnatçı bataklıklarsınız.

Duyarlılık mavi alevle yanan
kutlu bir meşaledir;

Mavi bir alevle yanan
Ve kuru otları tutuşturan;
Rüzgarla büyüyen, yayılan
Ve tanrıçaların yüzünü aydınlatan...
Fakat siz, ey hemşerilerim;
Sizin ruhlarınız, rüzgarların
karın üstüne saçtığı,
Fırtınaların vadilere
saçıp savurduğu,
Ebediyen yok ettiği
kül gibi, kül...

Ölümün gölgesinden korkmayın,
Sefil hemşerilerim, benim,
Çünkü onun büyüklüğü
ve merhameti
Sizin küçüklüğüñüze dokunmaktan
alı koyacaktır onu.
Ve bir hançer değildir korku,
Çünkü yerleşip kalmak niyetinde
Sizin pörsümüş yüreklerinizde.

Ah, sizden nefret ediyorum,
hemşerilerim,
Nefret ediyorum, çünkü
Siz de onur ve büyüklükten
nefret ediyorsunuz;

Sizden tiksiniyorum,
Çünkü siz de kendinizden
tiksiniyorsunuz.

Sizin düşmanınızım ben,
Çünkü anlamak istemiyorsunuz,
Sizin de tanrıçaların düşmanları
olduğunuzu.

YUHANNA VE KAÇIK

Yuhanna, yaz boyunca her sabah, omzunda sabanı, öküzlerini ve sığırlarını önüne katarak tarlanın yolunu tutar, yolda giderken de, ardıc kuşlarının ötüşlerini ve ağaçların hışırtısına kulak kesilir, zevkle dinlerdi onları. Öğlen vakti girince, kendine yeşil çayırların alt tarafında bir yatak açan derenin kenarına oturur, yemeğini yerdi. Karnı doyunca, yediği ekmekten artırdığı parçaları kuşlara bırakırdı. Akşam vakti, güneş, ışığını torlayıp toplayarak dağların ardına çekilince, Kuzey Lübnan'da, köylerden, köycüklerden biraz uzakça bir yerdeki yoksul evine dönerdi. Orada akşamları, annesi babasıyla oturur, onların günlük konuşmalarını, gelmiş

geçmiş üzerine anlattıkları menkıbeleri, masalları dinler ve bunu yaparken giderek üzerine bir bitkinlik çöker, uyku basar, dalıp giderdi.

Kış günleri gelince, ısınmak için ocağın yanında çömelip oturur, rüzgarın uğultusunu, ona ses katan şeylerin hışırtılarını, çığlıklarını dinleyerek, mevsimlerin birbirini izlemesi üzerine derin düşüncelere daldardı. Pencereden, Kardan giysileri altında uzanan vadiye, son yaprağına kadar dökülmüş çıplak ağaçlara bakar, onları, dışarıda sert soğuğun ve haşın rüzgarın merhametine terkedilmiş bir yoksul insanlar kalabalığı olarak görürdü. Upuzun geceler boyunca, annesi ve babası yatmak için çekilinceye kadar o oturur, onlar uykuya geçince, kalkar, ağaç bir sandığı açar, gaz lambasının ölgün ışığı altında, zaman zaman uyuyan babasını göz ucuyla gözetleyerek, gizli gizli okumak için, sandıktan İncil'i çıkarırdı. Evet, gizleyerek okurdu, çünkü babası İncil'i okumayı yasaklamıştı ona. Yasaklamıştı, çünkü papazlar, eğitimsiz, basit bir kafanın İsa'nın öğretilerinin

sırlarını araştırıp öğrenmeye kalkmasına izin vermiyorlardı. Bunu yapsalardı, kilise aforoz ederdi onları. Bu yüzden de, Yuhanna bütün gençliğini kırların ihtişam ve güzelliğiyle İsa'nın, ışık ve esin dolu kitabı arasında geçirdi. Babası ne zaman konuşacak olsa, onu dinler, kendisi tek bir kelime sarf etmez, sessiz kalırdı. Kendi akranlarıyla olduğu zaman da çok defa sessizce oturur, gözleri ötelerde, akşam alacakaranlığının göğün mavisiiyle buluştuğı yere dalar giderdi. Ve ne zaman kiliseye gitse, oradan üzüntüyle dönerdi eve. Çünkü mihraptan ve sunaktan işittiğı şeyler, onun Incil'den okuduklarıyla örtüşmüyordu. Kilisede toplanan müminlerin hayatında da, onların rehberlerinin sürdürdüğü hayatta da, Nasıralı İsa'nın kitabında sözünü ettiğı hayatın güzelliğinden eser yoktu.

Bahar kırlara ve çayırlara geri döndü. Karlar eriyip gitti. Dağların tepelerinde, bahar güneşine bir süre daha direnen karlar

da sonunda eridi ve dereler, derecikler halinde tepelerden aşağı kıvrıla, büküle vadilere indi. Ve çok geçmeden birbirleriyle ve daha büyük akarsularla, çaylarla, ırmaklarla birleşerek, geçtikleri her yerde çağıltılarıyla, uğultularıyla doğayı uykusundan uyandıra uyandıra denizin yolunu tuttular. Elma ve armut ağaçları çiçeklendi, kavak ağaçları, söğüt ağaçları yemyeşil yapraklarla giyindi kuşandılar ve dağı bayırı çimen çiçek sarıverdi.

Yuhanna artık sıkılmıştı ocak başında oturup baharı beklemekten. Sığırlar daracak ahırda huzursuzdular, yeşil çayırları özlüyorlardı. Çünkü ot ve saman stoku çoktan tükenip gitmişti zaten. Bunun içinde, ilk iş olarak, ahırdan çıkardı ve kırlara salıverdi onları. İncilini, kimse görmesin diye, çayıra varıncaya kadar pelerinin altında taşıyordu. Kasvetli bir kule gibi tepelerin arasında yükselen manastırın arazisine yakın bir vadinin yamacında uzanıyordu yemyeşil çayır. Bu çayırdaki otlamak için etrafa dağıldı Yuhanna'nın sığırları.

Yuhanna, yamaçta bir kayaya sırtını verip oturdu ve kâh olanca güzelliğiyle gözlerinin önünde uzanan vadiyi seyretti, kâh, ona Göklerin Krallığından söz eden kitabından parçalar okudu.

Paskalyadan önceki büyük perhizin sonlarına yaklaşıldığı ve et yemekten kaçınan perhizdeki köylülerin Paskalya yortusunu sabırsızlıkla bekledikleri günlerden biriydi. Fakat öteki bütün yoksul çiftçiler gibi, Yuhanna da, kendileri için perhizli günlerle, şenlik günlerinin, yiyecek et bulmak bakımından farkı olmadığını çok iyi biliyordu. Onun için hayatın kendisi uzun mu uzun bir oruç günü gibiydi. Öteki yoksullar gibi onun da nasibi, alın teriyle yoğrulmuş ekmekten ve kanı pahasına satın alınmış biraz katıktan başka bir şey değildi. Etten ve pahalı yiyeceklerden kaçınmak her zaman için doğal bir şeydi. Oruç ona bedensel açlık vermiyordu, fakat ruhunu acıktırıyordu. Çünkü ona İnsan Oğlu İsa'nın çektiği ıstırapı ve O'nun yeryüzündeki hayatının bitişiini hatırlatıyordu.

Kuşlar birbirlerine seslenerek Yuhanna'nın çevresinde kanat çırpıyor, yukarılardan kırlangıç sürüleri geçiyordu. Çiçekler, güneşin ılık ışınlarında banyo yapar gibi rüzgarda hafif hafif bir o yana bir bu yana sallanıyorlardı. Bütün bu süre içinde kitabını okuyan Yuhanna, başını kaldırdı. Uzakta şehir kilisenin kubbelerini ve vadiye serpiştirilmiş köyleri gördü. Çanların sesini işitti. Gözlerini kapadı ve ruhunun, yüzlerce, yüzyıllarca önceki eski Kudüs'e uçup gitmesine ve orada Isa'nın sokaklardaki ayak izlerini aramasına ve O'nu görenlere, O'nun yanından geçme şansına erişenlere sormasına izin verdi. Dediler ki ona: "Şurada bir körün gözlerini açtı O; şurada da bir kötürümü ayağa kaldırdı. O'nun için yaptıkları dikenli tacı şurada başına koydular. Bu sokakta durdu ve kalabalığa hikmetli kıssalar anlattı. Burada da O'nu bir sütuna bağladılar ve yüzüne vurdular, sonra kamçıldılar onu. Şu dar geçitte bir fahişenin günahlarını affetti. Burada, çarmıhının ağırlığı altında sendeledi ve yere düştü."

Yuhanna, bu görüm sırasında, İsa'nın, çarmıhta can çekişirken duyduğu acıyı O'nunla birlikte adeta bedeninde hissetti, ve İsa göğe çekilirken de, ruhu O'nunla birlikte göğe yükseldi. Hayallerden sıyrılıp oturduğu yerden kalktığında öğlen güneşi tepeye varmıştı. Etrafına bakındı, fakat sığırlarını göremedi. Bakmadığı yer kalmadı, ama onları bulamadı ve dümdüz çayırdaki, göz önünde sığırların böyle gözden kaybolmaları şaşkınlık içinde bıraktı onu. Kırıkları, avuç içindeki çizgiler gibi yarıp geçen yola vardığında, uzaklarda, bağlık bahçelik bir yerin ortasında, siyah elbiseler içinde dikilip duran bir adam gördü. Ona doğru hızlı adımlarla yürüdü ve yeterince yaklaşıncaya bu adamın manastır rahiplerinden biri olduğunu fark etti. Yuhanna başını eğerek muhterem pedere selam verdi ve ona bu bahçelerde onun danalarını görüp görmediğini sordu.

Rahip, öfkesini gizlemeye çalışarak ona baktı ve sert bir tonla, “Evet gördüm onları, diye cevap verdi, buradalar. Gel benimle ve gör onları.” Yuhanna, manastıra kadar rahibin peşinden gitti. Orada, geniş bir ahırda iple bağlanan ve bir başka rahip tarafından da gözetlenen danalarını gördü. Elinde, hayvanları gütmek için kullandığı ağır bir değnek vardı. Yuhanna onları götürmek ister gibi bir hareket yapınca, rahip onu pelerinininden kavradı ve yönünü manastırın kapısına çevirerek, gür bir sesle, “İşte burada suçlu çoban; yakaladım onu.” diye bağırdı. Onun bu bağırtısına, her yönden keşişler ve rahipler koşup geldiler. Onu alıp, giysilerinin kalitesi ve asık suratıyla ötekiler arasında hemen seçilen Başrahibe götürdüler. Bir ganimet ele geçiren askerler gibi Yuhanna’nın başına toplandılar. Yuhanna Başrahibe baktı ve saygılı, yumuşak bir sesle, “Ben ne yaptım ki, diye sordu, bir suçlu gibi davranıyorsunuz bana ve beni burada tutuyorsunuz?” Başrahip, testere sesi gibi yırtıcı bir sesle,

“Sürünü manastıra ait arazide otardın ve hayvanların bizim asmalarımızı kemi-rip zıkkımlandılar. Biz de onları tutup buraya getirdik; çünkü bir sürünün verdiği zarardan o sürünün çobanı sorumludur.” Bunları söylerken, Başrahibin yüzündeki öfkeli ifade gittikçe sertleşmişti. Yuhanna yalvaran bir sesle, “Fakat muhterem peder, dedi, onlar ağızsız dilsiz, akılsız yaratıklar ve ben de yoksul bir adamım. Kollarımın gücünden ve bu hayvanlarımdan başka bir şeyim yok. İzin ver, onları alıp götüreyim. Size söz veriyorum, bir da asla bu çayıra adım atmayacağım.”

Muhterem Peder ileri doğru bir adım attı, elini göğsüne doğru kaldırdı ve “Tanrı bizi buraya yerleştirdi ve bu arazinin gözetilme işini bize emanet etti, dedi. Onun seçilmiş kulu büyük Elisha’nın arazisi burası. Gece gündüz bütün dikkatimiz bu arazinin üzerinde; kutsal bir arazi çünkü burası. Ve buraya izinsiz giren kişi ateşte yanar, ateşte. Verdiğin zararın bedelini manastıra ödemeyi reddedersen, hayvanlarının karınlarındaki otlar onlar için zehire döner,

zehire. Senin için başka kurtuluş yok; manastırın zararını son kuruşuna kadar ödemedен danalarını burada alıkoyacağız.”

Başrahip arkasını dönüp gitmek için davranınca, Yuhanna önüne geçip onu durdurdu ve yalvaran bir sesle, “Size yalvarırım, muhterem efendim, dedi, size yalvarırım, İsa’nın ıstırap çektiği, Meryem Ana’nın da kederden ağladığı bu mübarek günlerin hakkı için, izin ver sığırlarımı alıp gideyim. Bana karşı yüreğinizi katılaştırmayın, efendim, ben yoksul bir köylüyüm, manastırsa zengin ve güçlü. Şüphe yok ki, benim aptallığımı bağışlayacak ve yaşlı babama merhamet edecektir.” Başrahip Yuhanna’ya baktı ve alaycı bir sesle, “Manastır seni affetmeyecek, aptal herif dedi, tek bir darı tanesi için bile. Bu senin yoksul ya da zengin olmanla alakalı bir şey değil. Sen kim oluyorsun ki, gizli saklı anlamlarını ancak biz ruhanilerin bildiği kutsal şeyleri ağzına alarak, yok onların hakkı içinmiş, yok bilmem neymiş falan,

falan, sıralayıp, sonra da benden isteyeceğini istiyorsun. Bak sana söylüyorum işte, danalarını buradan çıkarıp götürmek istiyorsan, onların yedikleri otun bedeli olarak toplam üç dinar ödemek zorundasın.” Yuhanna, şaşkınlık içinde, “Ama benim hiçbir şeyim yok, dedi, zavallı babamsa beş kuruşsuz yaşlı bir adam. Merhamet edin, muhterem peder, merhamet edin bana ve babama.”

Başrahip eliyle sık, gümrah sakalını okşadı. “O zaman git, kendi arazinin bir kısmını sat ve üç dinar getir bize. Hiç tarlan olmaması pahasına cennete girmen, sunağın önünde bu inatçı tutumunla Elisha’nın öfkesini çağırıp, ebedi ateş içinde kalacağın cehennemini boylamandan daha iyi değil mi senin için?”

Yuhanna bir süre sessiz kaldı. Sonra gözlerinde parlak bir ışık belirdi ve yüzü sevinçle aydınlanır gibi oldu. Altan alan, rica eden, yalvaran birinin tavrını bırakıp güçlü ve kararlı birinin tavrını takındı şimdi. Ve yeniden konuşmaya başladığı zaman, sesinde, dersini iyi bilen bir gencin öz güveni vardı.

“Ne diyorsunuz siz, diye söze girdi, yoksullar, manastırın sandıklarını daha çok altınla, gümüşle doldurmak için, kendi ekmeklerini çıkarıp varlıklarını sürdürmek için ekip biçtikleri tarlalarını mı satsınlar diyorsunuz? Elisha’nın aç hayvanların işlediği günahı affetmesi için, yoksulların daha yoksul olması, düşkünlerin de acından ölmesi gerekir mi, diyorsunuz siz?” Başrahip huzursuzluk içinde başını salladı, “İsa Mesih dedi ki, dedi, herkese verilecek ve herkes bolluğa ulaşacak; fakat daha önce bolluğa ulaşmış olandan, geri alınmayacak.”

Yuhanna bu sözleri dinlerken yüreği göğsünde güm güm vuruyordu. Nasılsa kendine güveni artmış, duruşu heybetli bir hal almıştı. Onun bastığı yer ayaklarının altında yükseliyor gibiydi. Kendini savunmak için kılıcını çeken bir savaşçı gibi, koynundan İncilini çekip çıkardı ve “Demek bu kitabın öğretileriyle, siz ey ikiyüzlüler, alay ediyorsunuz, öyle mi? Ve kutsalların en büyüğünü, kötülük saçmak için kullanıyorsunuz. Vay halinize sizin,

ikinci gelişinde İnsan Oğlu İsa, manastırlarınızı yıkıp, taşlarını vadiye dağıttığı, sunaklarınızı ve ikonlarınızı tutuşturup yaktığı zaman, vay halinize! Vay haline sizin, siz, İsa'nın tertemiz kanını ve O'nun annesinin gözyaşlarını alıp satanlar, vay halinize, çünkü o kan ve gözyaşı bir tufan olacak ve sizleri uçurumların dibine çekip götürecektir! Vay halinize, siz, hırs ve tamahputlarının önünde yüzüstü yere kapananlar! Vay halinize, siz, siyah cübbeleri altında simsiyah ve kirli işlerini saklayanlar! Vay halinize, siz, insanlara karşı kalplerini taş gibi katı tutarken, dudaklarından dua ve niyaz eksik olmayanlar; bedenleri sunağın önünde küçölerek eğilirken, ruhları Tanrı'ya isyan içinde olanlar! Hırçınlığınız, hak bilmezliğinizle buraya getirdiniz ve güneşin hepimiz için yeşerttiği küçük bir otağa girmişim diye bir mütecaviz olarak tutunuz beni. İsa adına size yalvardığımda ve onun elem ve keder günü hakkı için bağışlanma dilediğimde, cahilce konuşan biri yerine koyarak küçük

gördünüz, aşağıladınız beni. Alın okuyun o zaman bu kitabı ve İsa'nın affedici olmaktan kaçındığı bir zaman, bir durum varsa, orada gösterin bana. Bu ilahi trajedi okuyun ve O'nun merhametsiz, sevgisiz olduğu bahsi anlatın bana. O'nun Dağdaki vaazında mı? Tapınakta, zavallı fahişeye eza ve işkence edenlerin önünde söylediklerinde mi? Yoksa Golgotha'da, çarmıhta, bütün insanlığı kucaklamak için kollarını ardına kadar açmasında mı? Siz ey bütün katı kalpliler, evlerinde, hasta yataklarında insanların acılar içinde kıvrandığı, hapishanelerinde talihsiz mahkumların ümitsizlik içinde çile doldurduğu, tapınak kapılarında dilencilerin beklediği, yol kenarlarında garip, yoksul yolcuların açıkta konakladığı ve mezarlıklarında dulların ve öksüz çocukların ağladığı şu yoksul şehirlere, yoksul köylere bakın bakalım, sizi ilgilendiren bir şeyler görebilecek misiniz. Ama hayır, göremezsiniz; siz. Bu manastırda, tarlalardan gelen emeksiz ürününün, bağlardan gelen zahmetsiz üzümün ve şarabın tadını çıkararak

miskinlik, tembellik ve rahat içinde yaşayanlar, buradan bakınca elbette göremezsiniz. Ne hastaları ve mahpusları ziyaret eder, ne açları doyurur, ne yolda kalmışları, kimsesizleri barındırır, ne de keder ve yas içinde olanları teselli edersiniz. Elinizde tuttuklarınız ve biz yoksulların atalarından gasp ettikleriniz hoşnut ediyor ve ayakta tutuyor sizi, değil mi! Bunun içinde, bir engereğin, avının üzerine atılması gibi, uzatıyorsunuz ellerinizi dul kadının elinin emeği üzerine ya da bir köylünün, bir çiftçinin, yaşlılık günleri için ayırdığı üç beş dinar birikimin üzerine.”

Yuhanna, soluk almak için konuşmasına bir ara verdi. Sonra, başını gururla yukarı kaldırarak yumuşak bir sesle devam etti:

“Siz çoksunuz ve ben tek başımayım. Tanrının dişi kuzusu, gecenin karanlığında kurtlara yem olabilir, fakat kuzunun, vadideki taşların üzerinde kuruyan kanı, şafağın sökeceği, güneşin doğacağı zamana kadar taşların üzerinde kalır.”

Yuhanna bütün bunları söylerken, esin taşıyan bir güç ona hükmediyor gibiydi ve onun kendisi de içine doğanları dile getirirken öyle kendinden emindi ve öyle karşı durulmaz bir güçle konuşuyordu ki, keşişler, içleri kin ve öfkeyle dolsa da, onu şaşkınlık içinde sonuna kadar tepki göstermeden dinlemek zorunda kaldılar. Kafesteki aç aslanlar gibi, genç adamı parçalamak için, liderlerinden işaret beklerken hınç içinde titriyor, dişlerini gıcırdatıyorlardı. Yuhanna konuşmasını bitirinceye kadar öyle kaldılar; ağaçların yukarıdaki dallarını ve güçlü otları kırıp geçiren bir fırtınadan sonraki sessizlik gibiydi onlarınki. Ve sonra Başkeşiş, “Yakalayın bu sefil günahkarı!” diye bağırdı, “Elinden Kitabı alın ve karanlık bir hücreye kapatın kendisini de. Tanrının seçilmişlerine sataşanlar ne bu dünyada, ne öteki dünyada bağışlanma umabilirler.” Keşişler, aslanların avlarının üzerine atılmaları gibi, Yuhanna’nın üzerine atıldılar; kollarını bağladılar ve götürüp daracak bir hücreye kapattılar; hücrenin kapısını kilitlemeden önce de, yumruk ve tekmelerle dövdüler onu.

Talihin, düşmana tutsak olarak armağan ettiği Yuhanna, genç muzaffer, bir süre sonra karanlık hücrede doğrulup ayağa kalktı. Duvardaki küçük bir delikten, dışarıda gün ışığı altında uzanan vadiye baktı. Yüzünün ısıdığını, ruhunun ilahi hoşnutlukla kucaklandığını hissediyordu; tatlı, içini doldurup taşan bir huzur içindeydi. Bedeni bu daracık hücrede mahpustu, ama ruhu, çayırlarda ve harabeler arasında rüzgarların sırtında dolaşmakta özgürdü. Keşişlerin vurduğu yumruklar kollarını, bacaklarını çürütmüş, fakat içsel donanımlarına, duygularına, hayallerine zarar vermemişti. Onları elinde tuttuğu o iç sığınakta, Nasıralı İsa'yla birlikte güvendeydiler. Ne zulüm ve işkence haklı olanı incitebilir, ne de baskı ve dayatma, doğrunun yanında olanı yıldırabilir, etkisiz kılabilirdi. Sokrates gülerek içmişti balırdan zehrini. Aziz Paul hoşnut olmuştu taşlanmaktan. Vicdanımızı gizli tuttuğumuz, sesini kıstığımız zaman, vicdanımız bizi incitir. Ama ona ihanet ettiğimizde bizi yargılar ve cezalandırır.

Yuhanna'nın annesi ve babası, çocuklarının başına geleni öğrendiler. Annesi bastonu yardımıyla yürüyerek manastıra geldi ve kendini Başkeşişin ayaklarına attı. Ağladı, ellerine sarılıp öptü ve oğluna acıyıp, onun cahilliğini bağışlaması için Başkeşişe yalvardı yakardı. Başkeşiş, başını, dünya işlerinden ötelere çeviren biri gibi, göklere doğru kaldırdı ve yaşlı kadına, “Biz oğlunun haytalığını bağışlayabilir, dik başlılığını, akılsızlığını görüp geçebiliriz, fakat manastırın gözetilmesi, korunması gereken kutsal hakları var. Biz alçak gönüllülükle, yufka yüreklilikle insanların haddi aşmalarını affedebiliriz, fakat büyük Elisha, bağına bahçesine tecavüz edenleri ve arazisinde hayvanlarını otlatanları ne hoş görür, ne de affeder.”

Yuhanna'nın annesi, gözyaşları buruşuk yanaklarından aşağı akıp giderken, Başkeşiş'e baktı, baktı ve sonra boynundaki gümüş kolyeyi çıkarıp onun eline bırakırken, “Bu kolyeden başka verecek bir

şeyim yok, muhterem peder.” dedi. “Bu, evlendiğim gün, bana annemin verdiği hediyedir. Manastır, oğlumun işlediği suçun kefareti olarak, umarım, bunu kabul eder.”

Başkeşiş kolyeyi alıp cebine attı ve kadın minnet ve şükranla onun eline sarılıp öperken, “Vay haline bu yeni neslin haline, dedi. Çünkü Kutsal Kitap’ın ayetleri onların üzerinde ters etki bıraktı; çocuklar ekşi üzüm yediler ve anaların, babaların dişleri kamaştı, işte böyle! .Şimdi evine git, iyi kadın, evine git de dua et, Tanrı akılsız oğlunu ıslah etsin ve o da tez zamanda aklını başına toplasın.”

Yuhanna kapatıldığı hücreden çıktı ve danalarını önüne katarak, bastonu yardımıyla yılların yükü altında iki büklüm yürüyen annesinin yanında yavaş adımlarla yürüdü. Eve vardığında, sığırların önüne ahırda ot koydu ve sonra günün çekilen ışığını seyretmek üzere pencerenin yanında oturdu. Aradan fazla zaman geçmemişti ki, babasının alçak sesle annesine şunları söylediğini işitti: “Oğlumuzun

aklının biraz zayıfça olduğunu sana kaç kere söyledim, Sarah. Fakat sen bunu hiç kabul etmedin. İşte şimdi artık itiraz etmezsin herhalde bana; çünkü onun bu yaptığı, ne kadar haklı olduğumu açıkça gösteriyor. Muhterem pederin sana bugün söylediğini, ben sana üç yıldır söyleyip duruyorum.”

Yuhanna, göğün batı ufkuna bakmaya devam etti. Orada, batan güneşin ışınları ufku kapayan bulut kütlelerini kızıla boyamıştı.

Paskalya zamanıydı ve perhiz yerini şenliklere bırakmıştı. Yeni kilisenin yapımı şenlikten önce tamamlanmıştı. Çan kulesi ve kubbesiyle bu yeni tapınak, Besharry'nin evleri yanında, tebaasının yıkık dökük meskenleri arasında ihtişamla yükselen bir kral sarayı gibiydi. Şehir halkı, tapınağın çevresinde toplanmış, piskoposun gelip, tapınaklarını açmasını ve tapınağın sunağını takdis etmesini bekliyordu. Bu ruhani rehberin şehre giriş anının iyice yaklaştığını hissedince, insanlar, onu yolda karşılamak için toplu halde şehirden dışarı çıktılar. Ve piskopos, gençlerden oluşan kilise korosunun söylediği şükür ve övgü şarkıları, rahiplerin tilaveti, zil ve çan sesleri arasında halkla birlikte şehrin kapısından, içeri girdi. Semeri kakmalı, süslemeli,

gümüş koşumlu bineğinden indiği yerde de, onu karşılamak için orada bekleyen din adamlarının ve şehrin ileri gelenlerinin övücü, yüceltici sözleriyle, kilise görevlilerinin öven kutlayan terennümleri ve neşideleriyle karşılandı. Yeni kiliseye vardığı zaman, sırtında altın işlemeli bir rahip cübbesi, başında, mücevherlerle süslü bir taç, elindeyse, değerli taşlarla ince ince süslenmiş bir çoban değneği vardı. Çevresinde yayılan gül ve günlük kokuları, sayısız kandilde parıldayan titrek alevler arasında, dua ve ilahi tilavet eden rahiplerin eşliğinde kiliseyi çepeçevre dolaştı.

O sırada Yuhanna da orada, yükseltilmiş bir zemin üzerinde, çobanlarla ve çiftçilerin arasındaydı ve bu manzarayı kederli gözlerle izliyordu. Bir yanda ipekli giysileri, altın kapları, altın buhurdanlıkları, gümüş şamdanları, bir yanda da, bu şenliği ve kutsama törenini görmek ve ortak sevinci paylaşmak için küçük köylerden, mezarlardan gelmiş yoksul, perişan insanları

görünce acı ve esef içinde iç çekti. Bir yanda, kadife ve satenlere bürünmüş güç ve güçlüler vardı, bir yanda da, çullar ve paçavralar içindeki sefalet. Şurada zenginlik ve güç, şarkılarla, neşidelerle kişileştiriyordu dini; orada güçsüzleştirilmiş bir halk, yoksul ve özgüvensiz insanlarıyla, dinin derunî ruhunu Yeniden Dirilme inancında buluyordu. Sessizce dualar ve kırık gönüllerden yükselen iç çekişler göğe doğru kanatlanıyor ve göktekilerin kulağına fısıltılar halinde ulaşılıyor olmalıydı. İşte şurada önderler ve rehberler vardı ki, güç onlara, her zaman yeşil kalan sedir ağacının hayatı gibi bir hayat vermişti. Ve orada da, hayatları, kaptanlığını Ölüm'ün yaptığı, dümeni dalgaların eliyle kırılmış, yelkenlerini amansız rüzgarların paramparça ettiği bir gemideymiş gibi geçen, doğuştan teslimiyet içindeki köylüler vardı. Şurada gaddar tiranlık, burada kör teslimiyet. Hangisi hangisinden türüyor? Tiranlık, alçak yerlerden, yumuşak topraklardan başka toprakta büyümeyen

bir ağaç mı? Yoksa, teslimiyet, üzerinde dikenden başka bir bitki yetişmeyen terk edilmiş bir arazi mi?

Bu acı veren sorularla ve tüketici düşüncelerle meşguldü Yuhanna'nın zihni. Kollarını, neredeyse boğazından soluğun geçmesini önleyecek kadar sıkı bir biçimde kendi göğsüne dolamıştı; o kadar ki, soluk alıp verebilmek için göğsü yırtılacaktı sanki. Kilisenin açılış töreni bitinceye, kalabalık dağılıp, herkes kendi yoluna gidinceye kadar, Yuhanna bu gerginlik içinde kaldı.

Gerginliğinden sıyrılır sıyrılmaz da, görünmeyen bir güç, kendisinden ayağa kalkıp onun adına konuşmasını istiyormuş gibi bir his duydu içinde. Kalabalığın içinde onu öne çıkmaya ve bir vaiz gibi, göklerin ve yerin gözü önünde konuşmaya zorlayan bir güçtü, bu.

Tören için hazırlanan platformun ucuna geldi, gözlerini yukarılara dikti, elini göğse doğru kaldırdı ve âdeta oradaki gözleri ve kulakları kendisine yönelmek zorunda bırakan güçlü bir sesle,

“Ey İsa, diye bağırdı, ey, orada, yukarıda o ışık halesi içinde oturan Nasıralı Adam, göğün o mavi kubbesinin oralardan eğil ve biraz buraya, aşağılara bak; geçip gidici günlerini daha dün bir pelerin gibi giydiğin yeryüzüne eğil de bak. Eğil ve bak, ey Kutlu Bahçıvan, ey çalışkan ve inançlı Toprak İşçisi, çünkü çalı dikenleri, senin alın terinle hayatı yenileyen çiçek tohumlarını boğdu, boğuyor, boğacak. Yeryüzüne bak, ey Çoban, çünkü senin omzunda taşıdığın körpecik kuzuyu kurtlar parçalıyor, parçalayacak. Senin masum kanın toprağı ıslatmaya ve sıcak gözyaşların insanların kalplerini yakmaya devam ediyor. Senin soluğunun sıcaklığı çöl rüzgarlarına dağılıyor. Senin ayak izlerinle kutsanan ülke, güçlü olanın ayakları altında zayıfın, dışlanmış olanın kemiklerinin öğütüldüğü; zalimlerin, zorbaların eliyle, güçsüzlerin kırılıp geçirildiği bir savaş alanına döndü. Ezilenler karanlığın içinden bağıyorlar, fakat tahtlarında Senin adına oturanlar hiç aldırıyorlar onların çığlığına.

Kürsülerden Senin adına, Senin sözle-
rinle vaaz verenler, aldırıyorlar yoksulla-
rın, mahrumların feryatlarına. Bu vaizler,
Senin, Hayatın Sahibi aşkına gönderdiğin
bu meslekten ‘kuzu’lar, Senin kollarının
arasında tuttuğun, koruduğun asıl kuzu-
nun, o Körpecik Kuzu’nun kanatlarını yol-
mayı kendine iş edinen saldırgan mahluk-
lara dönüştüler. Senin, Tanrı’nın zatından
insanların katına indirdiğin hayat kelimesi,
kitabın sayfaları arasında örtüldü, gizlendi
ve onun yerini, kalplere korku ve dehşet
salan ürkütücü homurtular, azarlamalar ve
tehditler aldı. Bu adamlar, Ey İsa, Senin
adını yüceltmek için tapınaklar, manastır-
lar inşa etti ve onları ellerinin ürünü ipek-
lilerle, altın, gümüş işlemelerle süslediler.
Ama, Senin seçilmiş yoksullarını sokaklar-
da aç ve çıplak bıraktılar. Seni anmak için
kandillerle ısıttıkları, günlük kokularıyla
tütsüledikleri sokaklarda... Senin tanrısız-
lığına inananlar ekmeğini çaldılar Senin
yoksullarının. Mezmurlarıyla, ilahileri-
yle, neşideleriyle yeri göğü inletseler de,

bu, öksüzlerin feryadını, dulların ağıtını ve sızlanışını örtmekten, duyulmaz kılmaktan başka bir işe yaramıyor. Öyleyse, gel, Ey İsa, gel ikinci bir kere daha ve tapınaktan çıkar din tacirlerini. Çünkü onlar, kurdukları tuzaklarla, çevirdikleri dolaplarla, tapınağı yılan yuvasına çevirdiler. Gel ve güçsüzün elinden onlara ve Tanrı'ya ait olanı koparıp alan bu Sezarlarla hesaplaş. Senin sağ elinle ektiğin bağa bir bak. Kurtlar asma dallarını kemirmiş, yerlere sermişler ve güzelim üzümler gelip geçenlerin ayakları altında ezilmiş. Barışı, hoşgörüyü ve kardeşliği öğütlediğin kimselere bak ve gör, nasıl ayrılıklara düşmüşler ve nasıl çekişiyorlar aralarında. Çekişirken de, bizim huzursuz ruhlarımızı, daralan kalplerimizi aralarındaki savaşın kurbanı yapıyorlar. Gerçi, bayram bildikleri günlerde, kutsal bildikleri günlerde, Göklerdeki Tanrı'nın şanını yüceltmek için, yeryüzüne barış ve bütün insanlara huzur ve neşe niyaz etmek için seslerini yükseltmesine yükseltiyorlar, fakat, Ey İsa,

Senin göklerdeki Baban, İsminin kirli dudaklarla ve yalan söyleyen dillerle anılmasıyla yüceltilmiş sayılır mı, söyle? Senin, acıya ve yoksulluğa doğan çocuklarının, ölünceye kadar güçlülerin ve zorbaların karınlarını doyurmak için sabahtan akşam kadar tarlalarda çalıştıkları ve güneşin yakıcı sıcağı altında güçlerinin tükenip gittiğini gördükleri bir dünyada barış olabilir mi, barıştan söz edilebilir mi, Ey İsa? Ezilmiş, dışlanmış insanların ümitsiz gözlerle Ölüm'e, yenilmişlerin kurtarıcısına baktıkları gibi baktıkları bir dünyada barış olabilir mi, Ey İsa, barıştan söz edilebilir mi? Peki, nedir barış, merhametli İsa? Ve nerededir? Karanlık ve soğuk evlerde aç annelerinin göğsünde süt arayan bebeklerin gözlerindeki ışıktadır mı? Yoksa taş yataklarında, kendilerine ulaşacağına, rahiplerin eliyle manastırın besili domuzlarına atılan yiyecekleri hayal ederek uykuya dalan yoksulların rüyalarında mı? Nedir neşe, Ey İsa ve ne zaman tattırır kendini? Bir prens birkaç gümüş para karşılığında

insanların gücünü, emeğini ve kadınların onurunu satın aldığı zaman mı? Süslü, tumturaklı söylemlerinin, buyruklarının parıltısıyla ve yüzüklerindeki, takılarındaki taşların, ipekli elbiselerinin ışıltısıyla gözlerini kamaştıran güç düşkünü birilerine bedeniyle de, ruhuyla da köle olmaya hazır sessiz yığınların içlerini dolduran şey mi neşe? Zorbalar kılıçlarıyla başlarına çöreklandığı, atlarının toynakları altında kadınlarını ve çocuklarını ezip geçtiği ve toprağı onların kanlarıyla suladığı zaman, bu zulme ve baskıya uğrayan insanları fer-yat ettiren şey mi, sevinç? Uzat güçlü elini, İsa, ve kurtar bizi. Çünkü zulmün eli çok ağır üzerimizde. Yahut Ölüm'ü gönder bize; ölümü gönder ki, bizi mezara alıp götürsün ve biz de, orada, Senin çarmıhının güvenli gölgesi altında huzur içinde, Senin ikinci gelişine kadar huzur içinde uyuyalım. Çünkü doğrusu, bizim hayatımız, içinde kötü ruhların yuvalandığı bir karanlıktan ve yılanların ve ejderhaların cirit attığı bir cehennem çukurundan başka bir şey değil. Geceleri yorganlarımızın

altında saklanan ve yaşama sevinci bizi kirlara, tarlalara çekip götürdüğünde başlarımızın üstünde dolaşan sabah ışığı altında kendilerini açığa vuran kanla ıslanmış kılıçlardan başka nedir ki bizim günlerimiz, bize yaşatılan günler? Acı bize, Ey İsa, merhamet et, Kıyamet günü senin isminle tek vücut halinde bir araya gelecek olan bu çoğunluğa! Onların güçsüzlüğüne, düşkünlüğüne çare ol, ey İsa!”

Yuhanna göklerle böyle bir konuşma yaparken insanlar onun etrafına toplanmışlardı hemen. Kimileri bu konuşmalardan hoşlandı ve onun için övücü şeyler söyledi; kimileri de öfke duydu ve onu kötüledi. Biri, “Çok doğru şeyler söylüyor diye bağırdı, bizim için konuşuyor Tanrı’yla. Ve dediği gibi, bizi gerçekten de eziyor güçlüler.” Bir başkası, “Cinler çarpmış bu genci, dedi, içine giren şeytanın diliyle konuşuyor.” Bu aynı kişi sonra, “Babalarımız bize asla böyle deli saçması şeylerden söz etmedi daha önce,” diye bağırdı “Şimdi de

böyle zırvalar dinlemek istemiyoruz.” Bir başkası, yanındakine, “Bu genç adam konuşurken, onun sesini, kalbimi kökünden sarsan korkunç bir titreme olarak hissettim içimde,” diye fısıldadı. “Çünkü, dedi, tuhaf, anlaşılmaz bir güçle konuşuyordu.” Yanındaki de ona, “Evet öyleydi, dedi, ama bizim büyüklerimiz bu konularda bizden daha bilgilidirler. Onlardan şüphe etmek yanlış olur.”

Her yandan bağırıp çağırmalar yükselip de sonunda, sahile vurup geri çekilen dalgaların sesini andıran bir uğultuya döndüğünde, bir rahip ortaya çıktı, Yuhanna’yı kolundan tuttu ve götürüp onu polise teslim etti. Onu Valinin konağına götürdüler. Orada ona sorulan soruların hiç birine, tek kelimeyle olsun cevap vermedi. Çünkü İsa’nın da cellatlarının sorularını cevaplamadığını hatırladı. Sonunda onu karanlık bir hapisane hücreye kapadılar. Yuhanna orada başını taş duvara yaslayarak uyudu.

Ertesi gün sabahleyin Yuhanna’nın babası, Valinin huzurunda oğlunun deli olduğu yolunda tanıklık yapmak için geldi.

“Efendim, dedi, yalnızken onun sık sık sayıkladığını ve olmayan kişilere, olmayan şeylerden bahsettiğini işittim. Geceler boyunca kendi kendine, anlaşılmaz şeyler konuşuyor; sihirbazların büyü teranelerini söylerkenki hallerini andıran ürkütücü bir sesle, gölgeleri, görünmeyen varlıkları çağırır gibi yapıyor. Zaman zaman onunla oturup kalkan köyün öteki gençlerine sorun; onlar size söyleyecektir, onun nasıl başka âlemlerde gezindiğini. Ona soru sordukları zaman, onlara cevap verdiği çok ender oluyor. Konuştuğu zaman da, söylediği şeyler karmakarışık ve konuşulan konuyla ilgisi olmayan şeyler oluyor. Annesine sorun, o herkesten önce ve herkesten daha çok farkında oğlumuzdaki tuhaflığın ve akıldan uzak davranışların. Sık sık onu, dalıp gitmiş gözlerle uzaklara, ufkun orada bir yerlere bakarken görüyor ve çocukların oyuncaklarla konuşması gibi, kendini heyecanla kaptırmış bir halde ağaçlarla,

çalılarla, çiçeklerle ya da yıldızlarla konuştuğunu işitiyordu. Dün onun, ruhani görevleriyle alay ederek, zahitçe yaşama tarzlarını küçümseyerek kendileriyle tartışmaya girdiği manastır keşişlerine sorun onu. Oğlum bir deli, Efendim, fakat bana ve annesine karşı iyi davranıyor. İhtiyarlık günlerimizde bize bakıyor, bizi geçindiriyor; ihtiyaçlarımızı alınının teriyle karşılıyor. Bize acıyarak onu bağışlayın; annesinin, babasının iyiliği için onu bırakın.”

Bunun üzerine Yuhanna serbest bırakıldı ve onun deli olduğu haberi her tarafa yayıldı. Akranları ondan alayla söz eder oldu. Ama genç kızlar ona üzüntüyle bakıyor ve “İnsanlarda görülen tuhafılıkların çoğundan gökler sorumlu, diyorlardı. Çünkü mesela bu gençte güzellik delilikle bir araya getirilmiş; ve onun şu harikulade güzel gözlerinin ışığı, hasta ruhunun karanlığıyla yan yana konulmuş.”

İnsanların verdiği gerilim ve sıkıntılardan kaçarak kendini asude kırlara, meralara atan Yuhanna, çimenle, çiçekle kaplı çayırlarla tepeler arasında, danalarıyla beraberdi. Gözyaşıyla belli belirsiz bulanık gözlerle vadinin sırtlarına dağılmış köyle-re, köycüklere baktı ve derinden iç çeke-rek, şunları mırıldandı:

“Sizler çoksunuz, ben tek başınayım. Bana isteğinizi söyleyin ve bana istediğini yapın. Dişi koyun gecenin karanlığında kurtlara yem olabilir, fakat onun kanıyla vadinin taşları üzerinde bırakacağı leke, ancak şafak söküp de güneş yükseldiği zamana kadar gizli kalır.”

B ÜY Ü L E Y E N G Ü Z E L

Nereye çekip götürüyorsun beni,
Ey büyüleyen kadın?
Ve bu taşlı, dikenli yolda
Ne zamana kadar
peşinden geleceğim senin?

Bu inişli, çıkışlı yolda,
Bu toz toprak içinde ruhlarımız
Ne zamana kadar bir yukarı çıkacak,
Bir aşağı inecek böyle sürekli?

Küçük bir çocuğun,
Eteğinin ucundan tutarak
Annesinin peşinden gitmesi gibi
izliyorum seni;
Bakarken senin güzelliğine,
Unutarak kendi düşlerimi.

Büyüleyen güzelliğın karşısında
Körleşiyor gözlerim,
Başımın üstünde dolaşıp duran
Cinlere, ifritlere, hayaletlere
Ve içimden tüm varlığımla,
Bastıramadığım bir güçle
Sana itiliyorum,
Senin büyüne, güzelliğine.

Biraz dur, ne olur, mola ver biraz
Ki yüzüne bakayım
Ve bir lahza dön ve bak bana
Ki belki öğreneyim
 kalbinin sırrını
Humar bakışlarından.

Biraz dur ve bekle ne olur,
Çok yoruldum çünkü
Ve korkuyla titriyor ruhum
Bu ürküntü veren sürüklenişten.

Biraz dur, biraz yavaşla, ne olur,
Bak, çünkü, Ölümün
 Hayatı kucakladığı
O korkunç kavşak yerine vardık.

Dinle beni, ey güzel, dinle beni!
Kuşlar gibi özgürdüm,
Vadilerde, ormanlarda gezip tozan
Göğün derinliklerinde kanat çırpın
kuşlar gibi...

Akşamları ağaçların dallarında
dinlenir,
Güneşin sabahları inşa ettiği,
Akşamları yıkıp yerle bir ettiği
Rengarenk Bulutlar Şehri'nin
Tapınaklarını, saraylarını
seyrederdim.

Bir düşünce gibiydim ben,
Barış içinde gezip tozan
Evrenin Batı yakasından
Doğu yakasına,
Hayatın güzelliğiyle coşup
Yaşama sevinciyle dolup taşarak
Ve var olmanın muhteşem esrarını
aramanın tadını
Çıkararak doyana kadar.

Bir rüya gibiydim ben,
Gecenin dost kanatlarının altından
sızıp dışarı,
Kapalı pencerelerden
Genç kızların odalarına giren,
Okşayıp oynayarak uyandıran
ümitlerini, bakirelerin...

Bir rüya gibiydim, evet,
Delikanlılar uyurken yataklarında
yanlarına uzanan
Ve arzular eken
kanlarının akışına...

Bir rüya gibiydim ve sonra
Yetişkinlerin, yaşlıların
yanına uğrar,
Huzur ve sükun katardım
Onların huzursuz düşüncelerine.

Sonra sen, ey dilber, sen geldin
Ve fethettin hayalhanemi;
İşte o büyüleyen fitne anından beri
Zincirlerini sürükleyerek yürüyen
Bir mahkum gibi hissediyorum
kendimi

Ve bilmediğim bir yere
kapatılmış gibi...

İnsanda akıl, tedbir,
irade bırakmayan
Tatlı şarabınla sarhoşum, senin;
Ve şimdi beni çarpan eli
Öperken görüyorum
Nasıl titrediğini dudaklarımın.
Peki, sen gönlünün gözleriyle
görmüyor musun
Nasıl çarptığını yüreğimin?

Biraz dur, biraz ara ver,
Gücümü toplayayım
Ve yorgun ayaklarımdaki
Zincirleri çözmeye çalışayım.

Senin tatlı zehrini içtiğim kabı
ezdim ayaklarımın altında...
Ve şimdi yabancı bir ülkedeyim,
Şaşkın şaşkın bakınıp duruyorum,
Buradan sonra
hangi yolu izleyeceğim?

...

Özgürlüğüme yeniden kavuşmuş
gibiyim sanki;
Beni gönüllü bir yol arkadaşı olarak
kabul eder misin şimdi;
Kamaşan gözleriyle güneşe bakan
Ve elleri titremeden ateşi tutan?

Kanatlarımı çözmüş gibiyim
Ve havalanmaya hazırım şimdi.
Günlerini, yalnız bir kartal gibi,
Dağlarda dolaşmakla,
Gecelerini de, huzursuz
bir aslan gibi
Çöllerde geçiren bir genci
Yol arkadaşı olarak kabul
eder misin?
Avutabilir misin kendini,
Aşkı bir avutucu olarak gören
Ve onu kendine efendi olarak seçen
birinin sevgisiyle?

Kabul edebilir misin, seven, fakat
teslim olmayan,
Yanan, fakat kül olup tozmayan
bir kalbi?

Birlikte olabilir misin, fırtınada
sarsılan, uğuldayan,
Fakat fırtınaya teslim olmayan
bir ruhu?
Yoldaş olabilir misin, ne kimseye
köle olan,
Ne kimseyi köle yapan biriyle?
Kalbimi değil, yalnız bedenimi
alarak
Kendinin kılabilir misin beni,
sahip olmadan bana?

Öyleyse, işte elim, uzatıyorum sana,
Tut güzel elinle onu;
İşte bedenim, bırakıyorum sana,
Kucakla, sımsıcak kollarınla onu;
Ve işte dudaklarım, ödüllendir onları
Uzun, yakıcı, baş döndürücü
bir öpücükle.

Rachel gece yarısı uyandı ve neye baktığını bilen gözlerle, odasının tavanında görünmeyen bir şeye gözlerini dikti. Canlı bir şeyden çıkan bir sestен daha yalın ve tekdüze, bir uçurumun uğultulu çağrısından daha ürkütücü, beyaz kanatların hışırtısından daha yumuşak, denizde dalgaların çağlításından daha derinlikli bir ses işitti... Ümit ve boşunalık duygusu vererek tınılıyordu bu ses, neşe ve keder duygusu vererek tınılıyordu, yaşama sevinci, var olma coşkusu ve ölüm arzusu vererek tınılıyordu. Rachel gözlerini kapadı ve derin derin içini çekti, sonra hızlı hızlı soluyarak, “Şafak gecenin ve vadinin sınırına ulaştı, dedi, güneşin doğduğu

yere doğru yürümeli ve onun doğuşunu karşılamalıyız.” Ruhtaki derin bir yarayı andırırcasına, dudakları aralandı ve öyle bir yara gibi bir süre titredi, kıpırdadı.

Bir süre sonra rahip, Rachel’in yatağına yaklaştı ve eline dokundu onun, ve buz gibi soğuk buldu onu. Sonra parmak uçlarını tasayla kalbinin üzerine koyunca onun çoktan durmuş olduğu sonucuna vardı. Rachel’in kalbi, sırlarını açığa vurmada susmuştu.

Muhterem peder, derin bir üzüntü içinde başını önüne eğdi. Dudakları, ötelere ait bir söz, geceleri uzak ve ıssız vadilerde dolaşan yitik ruhların mırıldandığı sözlerden birini söylemek istermiş gibi titredi.

Rahip, ölünün kollarını göğsünde çaprazlama birleştirdikten sonra, odanın loş bir köşesinde oturan adama doğru baktı ve yumuşak, teselli niyeti taşıyan bir sesle, “Sevgili karınız büyük ışık dairesine, büyük aydınlığa erişti, dedi. Gelin, kardeşim, şimdi diz çöküp dua edelim.”

Kederli koca başını kaldırdı; görünmeyene dalıp gitmiş gözlerinde tuhaf bir parıltı vardı; yüzündeki ifade, o an orada bilinmeyen bir tanrının ruhaniyetinde gündelik olanı aşan bir gerçekliği görüyormuşçasına değişti. Sonra kendini topladı ve saygılı adımlarla karısının yatağına doğru yürüdü. Yatağın yanına varınca, dua eden, arada ilahi okuyan ve istavroz çıkaran rahibin yanına diz çöktü.

Peder, elini, acı içindeki kocanın omzuna koyarak sakın, yumuşak bir sesle, “Bitişik odaya çekil biraz, kardeşim, dedi, iyice dinlenmeye ihtiyacın var senin.”

Adam rahibin sözünü dinleyerek kalktı, bitişik odaya gitti ve yorgun bedenini oradaki tek kişilik yatağa bıraktı. Ve birkaç dakika içinde, sevgili annesinin kollarına sığınan küçük bir çocuk gibi uykunun dalgaları üstünde açıklara doğru yüzmeye başladı.

Rahip, odanın ortasında ve tuhaf bir iç çatışma içinde bir heykel gibi dikilip kalmıştı. Nemli gözlerle önce genç kadının

soğuk cesedine, sonra iki odayı ayıran perdenin arasından, kendini uykunun çekimine bırakan kocaya baktı. Yüzyıldan daha uzun süren ve ölümden daha tüketici bir saat geçmişti ve rahip hâlâ birbirinden ayrılan bu iki ruh arasında dikilip duruyordu. Biri, Kış'ın beyaz örtüsü altında, Bahar'ın gelişini düşleyen bir tarla gibi hayaller içindeydi, öteki ebedi dinlenmeye çekilmişti.

Rahip genç kadının cesedine yaklaştı ve yatağın önünde, kilisede sunağın önünde tapınmak için çöker gibi dizleri üzerine çöktü; ölünün elini eline aldı ve onu titreyen dudaklarına bastırdı; bunu yaparken de, ölümün ince örtüsüyle süslü yüzüne baktı, cesedin. Sesi hem gece gibi sakın, kuyu gibi derin, hem de bu adamın kendi ümitleri gibi titrekti. Ağlayan bir sesle, "Ah Rachel, gönlümün gelini, dedi, işit beni, ne olur, işit beni! Sonunda konuşabiliyorum işte! Hayatın kendisinden daha derin, daha gizli bir sırrı açabileyim diye ölüm açtı dudaklarımı şimdi. Acı dilimi çözdü benim ve dilim artık dönebilir sana, acıdan daha acı olan

ıstırabımı. Ey sen, yerle gök arasında gezinen arınmış, durulmuş ruh, dinle ruhumun feryadını! Senin güzelliğinin verdiği cesaret kırıklığı içinde, ağaçların arasından bakınarak, tarlaların içinden çıkıp gelmeni bekleyen bu genç adama kulak ver! İşit, bu, Tanrıya hizmet eden, ve sen Tanrının Şehri'ne vardıktan sonra, nihayet sana utanmadan seslenebilen rahibi. Aşkımın gücünü, onu gizleyerek kanıtladım ben!"

Böylece içini açtıktan sonra, Peder ölüye doğru eğildi; duyduğu aşka ve acıya dair kalbinin bütün sırrını ve yılların kederini dökercesine, ölünün alnını, gözlerini ve boynunu ayrı ayrı uzun, sıcak ve sessiz öpücüklerle öptü. Sonra ölünün soğuk tenine dokunmak onda bir pişmanlık uyan-dırmışçasına, bir güz yaprağı gibi titreyerek aniden doğrulup, odanın loş köşesine doğru çekildi; orada kendini toparladı ve diz çöküp, yüzünü avuçlarının içine alarak yumuşak bir sesle fısıldadı, "Tanrım, günahımı bağışla, zayıflığımı bağışla, Rabbim. Senin zaten bildiğini saklamaya

devam etmek konusunda artık daha fazla direnemedim. Bu derin sırları yedi yıl boyunca sözcüklere dökmeden, içimde tuttum, ta ki ölüm gelip onları koparıp alıncaya kadar benden. Tanrım, hayatın verdiği tadı ve senden gelen acıyı içinde taşıyan bu korkunç ve muhteşem hatırayı içimde saklayabilmem için bana yardım et! Beni bağışla, Rabbim, zayıflığımı bağışla!”

Genç kadının cesedine bakmaksızın, şafak, odadaki bu iki sessiz yüzü gül rengi bir örtüyle örtüp, birine aşkla din arasındaki çatışmanın acısını, diğerine hayatla ölüm arasındaki barışı indirerek, sökünceye kadar, rahip köşesinde acı çekmeye, yas içinde beklemeye devam etti.

ÖLÜDÜR BENİM HALKIM

(*Suriye’de kıtlık yıllarında yazıldı*)

1. DÜNYA SAVAŞI

Yok olup gitti halkım,
Ama ben varım hâlâ,
Yasını tutuyorum yalnız başıma
onların...

Dostlarımın çoğu öldü,
Arkadaşlarım hep öldüler;
Onların ölümüyle - Bir felaketten,
Bir talihsizlikten başka bir şey değil
Benim hayatım da.

Memleketimin akarsuları bütün
Gözyaşı ve kana boyandı;
Nasıl boyanmasın ki,
Halkım kırılıp gitti açlıktan,
Sevdiğim insan, sevdiğim insanlar...

Ve ben yaşamaya
devam edebiliyorum,
Onlar da yaşıyorlarmış gibi hâlâ,

Memleketimin dağları ve vadileri
Gün ışııyla kutsanırken,
Yer, gök gün ışııyla boyanırken
Sanki benim halkım da,
sevgilim de
Yaşamanın tadını çıkarıyormuş,
Hayatın cömertliğinden
tadıyorlarmış gibi,
Yaşamaya devam ediyorum hâlâ,

Halkım açlıktan kırıldı,
Ve kıtlıktan ölmeyenler,
Açlıktan ölmemeyi başaranlar
Kılıçla katledildiler.
Ve ben, bu uzak ülkede,
Sıcak ve yumuşak yataklarında
uyuyan,
gün yüzü gören ve doğan güne
gülümseyen
şen şatır insanların arasında
dolaşıyorum.

Halkım kırılıp gitti
Utanç ve ıstırapla gelen bir ölümle;
Ve ben bolluk ve barış içinde
yaşıyorum bu uzak ülkede hâlâ...
Derin bir trajedi bu,
Kalbimin sahnesinde oynanan.

Çok az insan başını çevirip
Bakmak istiyor bu acıklı hikayeye
Çünkü benim halkım
bütün öteki halklar arasında
Kanatları kırıldığı için
Sürüden geri bırakılan
yaralı kuşlar gibi.

Eğer ben de açlık çekseydim,
Kıtlıktaki halkımın arasında
olsaydım;
Memleketimin insanları gibi
Baskı ve zulüm altında inleseydim
Bu kara günlerin yükü
Daha hafif olurdu,
Huzursuz düşlerimin üzerinde.

Ve gecenin karanlığı daha az
koyu olurdu
Ağlamaktan oyulur gibi olan
gözlerimde,
Sızlayan yüreğimde
ve yaralı gönlümde.
Çünkü ancak halkının dertlerini,
acılarını paylaşan kişi,
Adanarak çekilen acılarla erişilen
O üstün gönül huzurunu bulur.
Ve kendi masum insanlarıyla,
Ve onlar için ölmeyi göze alan kişi
Kendiyle barış içinde olmayı
hak eder.

Fakat ben, evet ben, açlık çeken
halkımın içinde değilim;
Baskı ve zulüm altında inleyen
halkımın yanında değilim,
Ölüm birlikleri, alayları halinde
Şehadete yürüyen
Halkımla aynı saflarda değilim...
Burada, engin denizlerin ötesinde
Güvenlik şemsiyesi altında,
Barış ve huzurun gün ışığında
yaşayan biriyim...

Zavallı yurdumdan,
Yıkıntıyla dolu o savaş alanından
Ve yıkıntıya uğrayanlardan uzaktayım,
Hiçbir şey için gururu hak etmiyorum,
Kendi gözyaşlarım için bile.

Açlıktan kırılan halkı için
Ne yapabilir, sürgün bir oğul?
Yanlarında olmayan bir şairin ağıtları
Bir değer taşır mı onlar için?

Bir mısır başağı olsaydım
 memleketimin toprağında,
Bir mısır başağı, aç bir çocuğun
 kopardığı
Ve tanelerini serpererek önüne,
Kendi körpe canından uzak tuttuğu
 açgözlü ölümü.

Olgun bir meyve olsaydım
Bahçelerinden birinde, memleketimin,
Etli mi etli bir meyve olsaydım,
Aç bir kadın koparsaydı
Ve hayatın boğazını sıkarak eline
 tutuştursaydı beni, ölümün.

Bir kuş olsaydım memleketimin
göklerinde
Ve avlasaydı beni aç bir kardeşim,
Tüylerimi yolup,
Etimi koymak için önüne,
Acıkmış mezarlarda ölü bekleyen
kurtların, böceklerin.

Ama ne bir mısır başağıyım, yazık,
Suriye'nin ovalarında yetişen,
Ne de olgunlaşmış bir meyve
Lübnan bahçelerinde;
Benim talihsizliğim de bu,
Benim felaketim de bu,
Ruhumu kemire kemire küçülten,
Ve gecenin karanlığında bile
Vicdanın gözüne batan diken
Dilimi bağlayan bir trajedi bu,
Kollarımı tutan, gücümü emen,
İrademe el koyan,
Edip eylemekten alıkoyan beni.
Bir lanet damgası bu,
Tanrı'nın ve insan'ın önünde
alnıma vurulan.

Bütün dünyayı pençelerinde tutan,
Dişleriyle kemiren
Genel bir felaket olduğunu
 söylüyorlar bana sık sık
Memleketimin üstüne çöken
 bu felaketin

Ve “Senin halkının döktüğü
Gözyaşı ve kan, diyorlar bana,
Dünyanın her yerinde,
Nice vadilerde, nice ovalarda
 sabah akşam akan
Gözyaşı ve kan ırmaklarından
Sadece biri ya da bir kaçı...”

Evet, fakat yine de, halkımın ölümü
Sessiz bir cürüm isnadı gibi.
Bir cürüm ki, görünmeyen yılanların
Kafalarında tasarlanıp pişirilmiş...
Şarkısız ve sahnesiz,
Kulislerde oynanan bir trajedi...

Ve benim halkım, zorbalara,
Zalimlere karşı dirense
Ve başkaldıran bir halk olarak
 kırıma uğrasaydı,
O zaman derdim ki:

“Özgürlük uğruna ölmek,
Teslimiyetin gölgesinde yaşamaktan
elbette de daha soyludur;
Çünkü Gerçek’in kılıcını
elinde tutarak ölen kimse
Ebedileşecektir, Ebedi Gerçek’le
birlikte.

Çünkü Hayat, Ölümden güçsüzdür,
Ama Ölüm de Gerçek’ten güçsüz.”

Benim halkım da bütün ulusların
girdiği savaşa katılmış
Ve ölmüş olsaydı savaş alanında,
Derdim ki o zaman:

“Gürleyerek esen bir fırtına,
Önünde durulmaz gücüyle
Kırıp dökmüş olabilir yeşil dalları;
Fakat fırtınanın eliyle gelen
Kanlı canlı gürül gürül bir ölüm
daha soyludur elbette,
Yaşlılığın kollarında gerçekleşen
Cansız bir yok oluştan.
Çünkü kurtuluş yoktur nasıl olsa,
Ölümün yırtıcı çenelerinden...
Benim halkımsa yerlere serilip
Gözyaşı döküyor meleklerle birlikte.”

Bir deprem yerle bir etseydi
memleketimi,
Ve toprak çekip yutsaydı karnına
memleketimin insanlarını,
Derdim ki o zaman:

“Tanrı iradesi yine büyük ve esrarlı
bir yasayı uyguladı demek ki.
Biz güçsüz ölümlülerin
şimdi kalkıp da
O’nun künhüne varılmaz sırlarının
peşine düşmemiz
Tam bir çılgınlık olur...”

Ama benim memleketimin insanları
Başkaldıran insanlar olarak ölmediler,
Savaş alanında öldürülmediler;
Bir deprem de sallayıp da
memleketimi,
Baş eğdirmedi orada ölümün gölgesine
canlı, cansız her şeyi.
Ölüm tek kurtarıcısıydı orada insanların
Ve kıtlık tek fırsatları
ya da bahaneleri.”

Halkım çarmıhta can verdi...
Gözlerinin ucuyla göklerin karanlık
diplerine bakarken,
Kolları Doğu'ya ve Batı'ya uzanmış
olarak öldüler...

Sessizce öldüler ve öldükleri zaman
Bundan kimsenin haberi olmadı,
Kulaklarını tıkamıştı çünkü
İnsanlık onların feryatlarına.

Öldüler, çünkü dostluk kuramadılar
İnsanlığın düşmanlarıyla.
Öldüler, çünkü komşularını
seviyorlardı.

Öldüler, çünkü İnsanlığa
güveniyorlardı.
Öldüler, çünkü zalimlere bile
zulmetmek istemediler.

Öldüler, çünkü çiğnemen çiçekler
olmayı yeğlediler,
Çiğneyen ayaklar olmaktansa.
Öldüler, çünkü barış için
vuruyordu yürekleri.

Bütün bu nedenlerle, sütü ve balı
bol bir ülkede
Öldüler açlıktan. Öldüler, çünkü
Cehennem'in ejderhaları uyandı
Ve yok etti tarlalarında biten her şeyi,
Son tanesine kadar, ambarlarındaki
bütün hububatı...

Öldüler, çünkü engerek yılanları
Ve engerek yılanlarının çocukları
Zehir püskürttüler havaya
Ve bozdular
Kutsal Sedir ağacının, güllerin,
Yaseminlerin soluklarıyla
Havaya kattıkları kokuları.

Benin halkım, ey Suriyeli kardeşlerim,
Benim, sizin, bizim halkımız
öldüler, ölüyorlar...
Ölmekte olanlar için ne yapılabilir?
Benim bilmediğim, sizin bildiğiniz
bir şeyler var mı bu konuda?
Ağıtlarımız gidermiyor onların açlığını,
biliyorum bunu;
Gözyaşlarımız gidermiyor,
Bunu da biliyorum, onların susuzluğunu;

Ne yapabiliriz, kurtarmak için onları
açlığın demir pençesinden?

Kardeşlerim, size gün ışığının neşesini
Ve gecenin huzurunu hak ettiren
tek erdem,
Sizi, hayatınızın bir parçasını,
Hayatını kaybetmek üzere olan birine
vermeye zorlayan
yüce gönüllülüktür...

Ve unutmayın, kardeşlerim,
Size doğru uzanan yoksul bir ele
bıraktığınız bozukluk bile,
Sizin gönül zenginliğinizi
Tanrının rahmet ve sevgi
zenginliğine bağlayan
Tek altın halka olabilir.

İHTİRASLI MENEKŞE

Dostları arasında sessiz, sakin bir hayat yaşayan ve uzak bir bahçede diğer çiçekler arasında uyumla salınan güzel görünüşlü, güzel koklu bir menekşe vardı. Bir sabah, taç yaprakları çiğ damlalarıyla parıltılar içinde güzelleşirken bu menekşe başını kaldırıp çevresine bakındı ve zümrüt taşlı bir mahfaza içinde ıssız bir alevle yanan bir meşale gibi, gururla dikelen ve başını göğe doğru uzatan uzun boylu, yakışıklı bir gül gördü.

Menekşe mavi dudaklarını açtı ve “Ne kadar talihsiz biriyim, bütün bu çiçekler arasında ben, dedi kendi kendine, ve onların yanında nasıl aşağı bir konum düşüyor bana! Doğa kısa ve zavallı bir biçim vermiş bana... Toprağa pek yakın yaşıyorum ve göğe doğru pek kaldıramıyorum başımı; yüzümü güneşe de döndüremiyorum, güllerin yaptığı gibi.”

Gül, komşusunun kendi kendine söylediği bu sözleri işitti ve güldü. “Ne kadar tuhaf şeyler söylüyorsun!” dedi ona, “Söylediklerinin tam tersine, Pekâlâ talihli bir çiçeksin sen de; ama bunu göremiyor, anlayamıyorsun galiba. Çünkü, doğa sana, başka çiçeklere vermediği kokuyu ve güzelliği vermiş... Bu düşünceleri bırak da sahip olduğun niteliklerle hoşnut olmasını bil. Ama şunu da unutma, tabii, tevazu gösteren yüceltilir, yüceltmeyi hak eder; büyüklük taslayansa ayaklar altında ezilir, ezilmeyi hak eder.”

Menekşe, “Beni teselli ediyorsun, çünkü sen benim yoksunluğumu duyduğum şeylere sahipsin, bunu anlıyorum, dedi güle. Benden üstün olduğunu ima ederek bana acı vermek istiyorsun... Nasıl yaralayıcı oluyor, biliyor musun, talihli birinin öğüt vermesi talihsiz bir yürek için! Ve nasıl ısırtıcı, güçlü olan akıl veren olarak çıktığı zaman zayıf olanın karşısına!”

Ve Doğa, menekşeyle gülün bu konuşmalarını işitti; yaklaştı ve “Neyin var senin, menekşe, kızım? dedi, “Davranışlarınla da, sözlerinle de tatlı, alçakgönüllü biriydin sen. İçine hırs girdi de, duygularını mı değiştirdi senin” Menekşe yalvaran bir sesle, “Ey içi sevgi ve anlayışla dolu, büyük ve merhametli ana, dedi, bütün kalbimle ve ruhumla yalvarıyorum sana, ne olur, arzumu yerine getir ve bir günlüğüne gül olmamı sağla benim!”

Doğa, “Ne istediğini bilmiyorsun sen, kızım, diye cevap verdi ona, bu kör ihtirasın altında nasıl bir talihsizliğin, nasıl bir felaketin gizlendiğinin farkında değilsin. Bir gül olsaydın üzülürdün, ve bu sana pişmanlıktan başka bir şey getirmezdi.” Menekşe ısrar etti, “Beni upuzun bir güle çevir, ne olur! Çünkü başımı gururla yukarı kaldırmak istiyorum ben. Kaderime boyun eğmeden, kendi irademle seçtiğim bir şey olacak bu.” Doğa bu ısrar karşısında direnmedi ve “Ah, cahil ve isyankâr

menekşe, pekala, istediğini vereceğim sana, dedi. Fakat başına gelecek felaket için kendinden başkasını suçlamaman gerekecek.”

Ve Doğa, esrarlı ve tılsımlı parmaklarını uzatıp, menekşenin köklerine dokundu ve anında onu, bahçedeki öteki bütün çiçeklere tepeden bakabilecek kadar uzun boylu bir güle dönüştürdü.

Akşamüstü hava kara kara bulutlarla kapandı ve göğün öfkeli güçleri, gök gürültüsü ve şimşeklerle sessizliği vahşice bozdular; sonra da sağanak halinde yoğun bir yağmur ve şiddetli bir rüzgâr göndererek bahçeye saldırdılar. Fırtına, ağaçların dallarını kırdı, çoğu bitkiyi kökünden söküp çıkardı ve yalnızca toprağa ve onun dostluğuna ötekilerden daha yakın olan küçük bitkileri, boyu kısa olanları bırakarak, uzun boylu öteki bütün çiçekleri kırıp geçirdi. Asude bahçe kavgacı göklerin hışmıyla neredeyse tarumar oldu. Fırtına dinip de gök yatışıp açılınca, bahçe duvarlarının yanında gizlenen kısa boylu

menekşe ailesi dışında, bütün çiçekler yere serilmiş, hiç biri Doğa'nın gazabından kurtulamamıştı.

Başını kaldırıp, bahçedeki ağaçların ve çiçeklerin yaşadığı trajediyi gören genç bayan menekşelerden biri mutlu mutlu güldü ve arkadaşlarına, "Bakın, ne yapmış fırtına, kendini beğenmiş çiçeklere!" dedi. Bir başka menekşe, "Bizim boyumuz kısa, toprağa yakın yaşıyoruz, dedi, fakat göklerin gazabına karşı güvenlik içindeyiz." Üçüncü menekşe, "Boydan yoksun olduğumuz için fırtına bize boyun eğdiremiyor." diye söze karıştı.

Bu sırada, menekşelerin kraliçesi, güle dönüşen menekşeyi gördü yanında. Rüzgarla savrulmuş, savaş meydanında kolunu bacağını kaybetmiş bir asker gibi ıslak otların üzerine serilmişti. Menekşelerin kraliçesi, başını yukarı kaldırdı ve menekşe ailesine, "Bakın, kızlarım, diye seslendi, bakın ve İhtiras'ın, bir saatliğine bile olsa, mağrur bir güle dönüşen menekşeye neler yaptığını ibretle görün! Bu olayın hatırası,

menekşe olmakla ne kadar talihli olduğunuzu size hatırlatsın hep.”

Ve yerde yatan g l kımıldadı, kalan gücünü toplayarak, kısık mı kısık bir sesle, “Sizi gidi halinden memnun ve s nepe akılsızlar sizi! Ben asla korkmadım fırtınadan. D n ben de Hayat’la doygun ve halimden memnundum; fakat halimden memnuniyet, beni hastalıklı, ağırkanlı bir huzur ve zihin dinginliğıyle sınırlandırarak, benim varlığımla Hayat’ın fırtınası arasında bir bariyer gibi iş gördü. Sizin şimdi yaptığınız gibi toprağı sıkı sıkı yapışarak yaşıyabilirdim... Beni karla örtüp hapsedsin ve bütün menekşeler üzerinde hak iddia eden  l me teslim etsin diye kışı bekleyebilirdim... Hayır yapmadım ve ben şimdi mutluyum, çünkü sizin henüz yapmadığınız bir şeyi yaptım ve başımı küçük d nyamdan dışarı çıkarıp Kainatın esrarına doğıru azcık da olsa uzatabildim... Doğısı benden daha yüksek olan İhtirası görmezden gelebilir ya da aşabilirdim,

fakat gecenin sessizliğine kulak kesildim ve yukarılarda, göğe menekşelerden daha yakın çiçeklerin dünyasında toprağa yakın yaşayanların dünyası hakkında konuşulduğunu ve “Bizim var olmamızın esas amacı, var olmayı bile aşan tutkudur,” denildiğini işittim. O an ruhum başkaldırdı ve gönlüm, sınırlı varlığımdan daha yüksek bir konum arzu etti. Anladım ki, uçurum yıldızların şarkısını işitemez. Ve o andan itibaren, bende olmayanı, bana ait olmayanı tutkuyla isteyerek, kendi küçüklüğüme karşı, kendi sınırlarıma karşı savaşmaya başladım; ta ki başkaldırmam büyük bir güce ve tutkum yaratıcı bir iradeye dönüşünceye kadar... En derin düşlerimizin nesnesi ve büyük amacı olan doğa benim talebimi geri çevirmedi ve tılsımlı parmaklarıyla bir güle dönüştürdü beni.

Gül bir anlığına sustu ve başarı hissini ve gururun verdiği güvenli, fakat alçak bir sesle, “Sadece bir saat yaşadım gururlu bir gül olarak; bir saatliğine bir kraliçe gibi var oldum; Kainata gülün gözleriyle

baktım; Göklerin fısıltısını gülün kulaklarıyla dinledim ve Işığın elbisesinin kıvrımlarına gülün taç yapraklarıyla dokundum. Aranızda var mı böyle bir onura eriştiğini söyleyebilen?” Bunları söyledikten sonra, başını öne eğdi ve boğulur gibi bir sesle, “Artık ölebilirim, öleceğim de; olsun, ruhum gayesine ulaştı. Bilgimi türümün daracık mağarasının dışındaki bir dünyaya kadar genişletmiş oldum. Hayatın bir tasarımı, bu... Varlığın, var oluşun sırrı, bu.” Gül, bunları söyledikten sonra titredi, yavaşça taç yapraklarını topladı ve dudaklarında gökçe bir tebessümle son nefesini verdi... Hayat’ın taşıdığı umut ve amacın gerçekleşmiş olmasından doğan bir tebessümdü, bu... Bir zafer tebessümü... Ötelere ait bir gülümseme...

ÇARMIHTAKİ

Bugün ve her yılın aynı günü, insan, derin uykusundan sıçrayarak uyanır ve Haç üzerinde Nasıralı İsa'yı görmek, onun çektiği acılara tanık olmak için yaşlı gözlerle Calvary dağına doğru bakarak iki bin yıl geriye doğru akan zaman ırmağının kıyısında dikilir. Ama gün bitip de akşam vakti gelince, geriye döner, dönerken de her tepede, her çayırdaki, her buğday pazarında dikilmiş idollerin önünde diz çöker, sessizce yakarır.

Bugün, Hıristiyan ruhlar, kutsal hatıraların kanatlarıyla Kudüs'e *tayeran* ederler. Orada kalabalığın içinde dikilip, alnında dikenli taç, kollarını göğse uzatan ve Ölüm'ün saydam örtüsü arkasından Hayat'ın derinliklerine bakan İsa'ya gözlerini dikerek göğüslerini yumruklarlar.

Fakat gecenin perdesi günün sahnesinin üstüne inip de kısa drama bitince, Hıristiyanlar gruplar halinde evlerine döner ve cehaletle tembelliğin yorganıyla unutmamanın gölgesi arasında yan gelip yatarlar

Her yılın bu gününde filozoflar karanlık mağaralarından, düşünürler soğuk hücrelerinden, şairler hayalhanelerinden çıkarlar ve hepsi bu sessiz dağın üzerinde dikilir ve katillerinden söz eden genç bir adamın sesine kulak verirler, “Ey Baba, bağışla onları, ne yaptıklarını bilmiyorlar.”

Fakat karanlık sessizlik aydınlığın seslerini yutmaya başlayınca, filozoflar, düşünürler ve şairler daracık kovuklarına dönerler ve orada oturup parşömen sayfalarının anlamsız fısıltılarıyla ruhlarını sıvamaya devam ederler.

Kendilerini hayatın parıltısıyla meşgul eden kadınlar, bugün, kendilerini, öfkeli bir fırtınanın önünde ince bir fıldan gibi Haçın önünde dikilen kederli kadını görmek

için yumuşak divanlarından kalkmaya zorlayacaklar. Ve ona yaklaştıklarında, rol icabı, derinlerden gelen ve yürek yakan iniltiler, iç çekişler işitmiş gibi yapacaklar.

Modern uygarlığın seline kapılıp refah ve başarı yarışı içinde olan erkekler ve kadınlar bugün bir süre için bu yarışa ara verecekler ve dönüp kutsal geçmişe bakıp, gökle yer arasında çarmıhta gerili duran Kutlu İnsan'ın ayaklarındaki kurumuş kanı gözyaşlarıyla yuyup yıkayan genç Magdalen'i görmeye çalışacaklar orada. Ve iğreti bakışlarla sahnenin yüzeyinde gezinen gözleri yorulunca da, "bu kadar yeter!" deyip ayrılacak ve kendi yaptıklarına gülecekler.

Her yıl bu gün, İnsanlık, baharın uyanışıyla uykusundan uyanır ve acı çeken Nasıralı'nın çarmıhı altında dikilir; sonra gözlerini huşuyla kapar ve kendini derin bir uykuya bırakır. Fakat bahar, yeryüzüne koku saçan altın giysiler içindeki yaz mevsimine karışıp gidinceye kadar uyanık kalacak ve gülümsemeye devam edecektir. İnsanlık, kutsal geçmişin hatıralarına ve

kahramanlarına adanmış ağıtlarla yaşanan ağır bir yas içindedir. Eğer İnsanlık yeterince anlayış ve duyarlılık sahibi olsaydı o hatıralar ve kahramanlar için yas ve kederden çok kıvanç duyardı. İnsanlık, yaralı bir hayvanın iniltilerini dinleyen küçük bir çocuğa benziyor. İnsanlık, ağaçların kuru dallarını sel gibi önüne katıp yok oluşa gömen ve güce odaklanmamış her şeyi sürükleyip götüren güç yarışının karşısında sırtıp duruyor sadece.

İnsanlık, Nasıralı İsa'ya, zayıf olanın tüm sefalet ve aşağılanmışlığıyla acı çeken bir fukara, bir eksik-doğum, bir engelli olarak bakıyor. Ve akli sıra acıyor O'na, çünkü O'nun çarmıhta acı çektiğine inanıyor. Ve İnsanlığın O'nun için bütün önerdiği şey, ağlamak, inlemek, ağıt tutturmak. Çağlar boyu İnsanlık, Kurtarıcı'nın kişiliğinde zayıflığa, güçsüzlüğe tapınıp durdu.

Oysa, Nasıralı asla zayıf ve güçsüz değildi! O hep güçlüydü ve şimdi de güçlü! Ne var ki, insanlar gücün gerçek anlamını öğrenmeye niyetli değiller.

Asla ne korku içinde yaşıadı İsa, ne de acı çekerek ve bundan şikayet ederek öldü. Bir lider olarak yaşıadı O, bir haçlı olarak çarmıha çekildi. Ve katillerini, cellatlarını korkutan kahramanca bir özgüvenle öldü.

Kanadı kırık bir kuş değildi İsa; bütün sahte kanatları, bütün takma kanatları kırıp geçiren hışım dolu bir fırtınaydı. Ne düşmanlarından korktu, ne kendisine zulmedenlerden. Kendi katillerinin önünde acılarını sergilemedi. Özgür, cesur ve direnen biriydi O. Bütün zorbaları ve zalimleri yenilgiye uğrattı. Ruhlardaki bulaşıcı çıbanları, çıkmayan lekeleri gördü ve kesip çıkardı onları. Kötülüğü susturdu, sahtekarlığı ezip geçti, ihaneti de boğdu

İsa, Işık dairesinin yüreğinden, evleri yıkıp onların yıkıntısı üzerine manastırlar yapmak için gelmedi. Gücü olan insanı keşiş ya da rahip olması için ikna etmeye değil, fakat insan kemiklerinin ve kafataslarının üzerine kurulu monarşinin temellerini çökertecek güçte yepyeni bir ruh katmak

için geldi bu dünyaya. Zayıf olanların mezarları üzerine kurulu gösterişli sarayları yıkmak ve yoksulların cesetleri üzerine dikilmiş idolleri kırmak için geldi. İsa, insanlara, soğuk ve harap kulübelerin, derme çatma barakaların arasında muhteşem kiliseler, katedraller yapmayı öğretmek için gönderilmedi.. İnsanın yüreğinde bir tapınak, insanın ruhunda bir sunak yapmak ve her insanın kendi bilincini de kendi rahibi kılmayı öğretmek için geldi.

Nasıralı İsa'nın görevleri işte bunlardı ve O'nun, uğruna çarmıha çekilmeyi göze aldığı ve çarmıha çekildiği öğretiler bunlardı. İnsanlık erdemli olsaydı, bugün bu öğretilerle ortaya çıkar ve gerçek bir ruhani dirilik içinde zafer şarkıları, şükür ilahileri söylerdi.

Ey armıhtaki İsa, ey Calvary Dağ'ından esefle, geçen çağların kederli geçişine bakan, geleceği karanlık görünen ulusların uğultusunu işiten ve onların Ebedi hayat düşlerini anlayan kişi. O haın üzerinde ey İsa, Sen, tarih boyunca binlerce krallık sarayında, binlerce tahtın üzerinde kurulup oturan binlerce kraldan elbette daha şanlısın, daha soylusun...

Sen, ölüm anında can çekişirken bile, binlerce savaşta, binlerce generalden daha güçlüsün...

Çarmıhtaki acılarınla Sen, renk renk çiçeklerin kokuları, kuşların şakımalarıyla dolup taşan bahardan daha neşe dolusun...

Acıların, kederleriyle Sen, göklerde ağlayan, hıçkıran meleklerden daha yiğitçe suskunsun...

Seni kamçılayan cellatların önünde, kayalık dağlardan daha metin, daha kararlı, daha dayanıklısın...

Senin dikenli tacın, Behram'ın tacından daha parlak, daha yüce, daha yukarda... Senin ellerini delip geçen çiviler Jüpiter'in ışıklı tayfından daha güzel...

Ayaklarındaki kan lekeleri, İshtar'ın gerdanlığındaki değerli taşlardan daha pırıltılı.

Bağışla bugün Senin için yas tutan zayıf insanları, çünkü bilmiyor onlar, asıl kendileri için nasıl yas tutmaları gerektiğini...

Bağışla onları, çünkü bilmiyor onlar, Senin ölümü ölerек alt ettiğini ve hayatı ölümlе dirilttiğini...

Bağışla onları, çünkü bilmiyor onlar, senin gücünün hâlâ onları davet edip durduğunu...

Bağışla onları, çünkü bilmiyor onlar, her günün Senin günü olduğunu.

BAYRAM AKŞAMI

Gece çökmüş, saraylarda, evlerde ve dükkânlarda ışıklar yanarken, şehir yine de ana gövdesiyle karanlığa gömülmekten kurtulamamıştı. Bayramlık elbiselerini giyen şehirlilerin çoğu caddeleri, sokakları doldurmuştu. İnsanların yüzlerinde bayram sevinci ve hoşnutluk okunuyordu.

Kalabalıkların gürültüsünden uzak durmaya çalışıyor, onların yücelttikleri kutlu İnsan'ı düşünerek yalnız yürüyordum. Yoksul bir çevrede dünyaya gelen, erdemle yaşayan ve haç üzerinde ölen, çağların Büyük İnsanı üzerinde derinlemesine düşünüyordum.

Suriye'nin yoksul bir köyünde Kutsal Ruh tarafından yakılan meşaleyi düşünüyordum... Bütün çağlar üzerinde dolaşıp

duran, önce bir uygarlığa, sonra kendi gerçekliğiyle diğer uygarlıklara nüfuz eden Kutsal Ruhu...

Millet bahçesine varınca, bir ağaç bankın üzerine oturdum ve çıplak ağaçların arasından kalabalık caddelere bakmaya, bayramı kutlayanların ilahilerini ve şarkılarını dinlemeye başladım.

Alıp götüren düşüncelerle geçen bir saatte sonra, yan tarafa baktım ve yanımda, elindeki kısa bir dal parçasıyla yere belirsiz figürler çizen bir adamın oturduğunu görerek şaşırdım. Bir an ürkmüştüm, çünkü, bu adamın yaklaştığını ve yanıma oturduğunu ne görmüş, ne de işitmiştim. “O da benim gibi yalnız biri.” dedim içimden. Ona iyice baktıktan sonra, üzerindeki eski elbiselere ve uzun saçlarına rağmen, ilgiyi hak eden ağırbaşlı, değerli bir insan olduğunu hissettim. Benim içimden geçen düşünceleri araştırıyor gibi göründü bana; çünkü sakın bir sesle, “İyi akşamlar, oğlum.” dedi.

“İyi akşamlar size de.” diye saygıyla karşılık verdim ona.

Adamın garipsenecek kadar yatıştırıcı sesi hâlâ kulaklarımda yankılanırken, o, çizim işine devam ediyordu. “Yabancı olmalısınız bu şehirde?” dedim.

“Evet, yabancıyım, dedi, bu şehirde ve bütün şehirlerde.” Onu teselli için, “Bir yabancı bile böyle tatil ve şenlik günlerinde dışarıdan biri olduğunu unutmalı, bence. Halkın gösterdiği yüce gönüllülük ve cömertlik bu duyguyu veriyor insana.” diye ders verecek oldum. Yorgun bir sesle, “Böyle günler, başka günlerden daha fazla veriyor yabancı olduğum duygusunu bana.” diye cevap verdi. Bunu söylerken açık göklere baktı; gözleri yıldızları kolaçan ediyordu. Birden, orada göğün bir yerinde uzak bir ülkenin hayalini yakalamış gibi dudakları titredi. Gizemli ifadesi iyice ilgimi uyandırmıştı; “Bugün yılın herkesin başkalarına, bu *başkaları* kim olursa olsun, yüce gönüllü davrandığı günlerinden biri, dedim, zengin yoksulu hatırlar, güçlü zayıfa gönül indirir.”

“Evet, doğru, fakat” diyerek dönüp yüzüme baktı ve “Zenginin bu geçici merhameti yoksula daha çok acı verir. Ve güçlünün geçici duygudaşlığı da, zayıfa kendi üstünlüğünü hatırlatmaktan başka bir işe yaramaz.”

“Sözlerinizde doğruluk payı var, fakat, dedim, yoksul ve zayıf kişi, zenginin içinden ne geçiyor, bununla ilgilenmez pek; karnı aç olanın çok defa, ulaşmak için can attığı ekmeğin nasıl yoğrulup, nasıl pişirildiğini düşünmeye mecali yoktur.”

“Alan kişi hesap kitap yapma gücünü bulamayabilir kendinde, fakat, diye karşılık verdi, veren el, bu eylemin kardeşçe bir sevgiden doğan ve dostça yardım niyetini aşıp da üstünlük gösterisine varmayan bir alış veriş olmasını sağlayacak dikkat ve özeni göstermekle yükümlüdür.”

Yabancıнын bilgeliği şaşırttı beni ve onun eski zamanlarda çıkıp gelmiş duygusu veren görünüşü ve tuhaf giysileri üzerinde yeniden düşünmeye, çıkarımlar yapmaya başladım. Ve bir an elimde olmadan öyle, dönüp, “Yardıma ihtiyacınız var

gibi görünüyor; dedim ona, bir miktar bozukluk versem kabul eder misiniz bunu?” Acı bir tebessümle, “Evet, umutsuzca ihtiyaç içindeyim, diye cevap verdi bana, fakat altın ve gümüşe değil.”

Şaşırdım, “Peki, ihtiyaç duyduğunuz şey ne?” diye sordum. “Barınacak yere ihtiyacım var benim, dedi, kafamı sokacak ve kafamdaki düşünceleri yatıştırıp dinlendirecek bir yere.”

“Bu iki dinarı lütfen kabul edin ve uyu-yup dinlenmek için hana gidin.” diye ısrar ettim.

Üzüntüyle, “Şansımı denemediğim han, çalmadığım kapı, girmedığım lokanta kalmadı, dedi, fakat boşuna, kimsenin bana yardım etmek gibi niyeti olmadı. İncinmiş, incitilmiş biriyim ben, aç değil. Düş kırıklığına uğramış biriyim, yorulmuş biri değil. Bir çatı altı aramıyorum, sığınacak insan arıyorum.”

İçimden, “Ne tuhaf bir adam! dedim kendi kendime, kah filozof gibi konuşuyor, kah kaçık gibi!” Ben bunları aklımdan geçirirken, bana iyice baktı, sesine mahzun

bir titreme katarak, “Evet, ben bir kaçığım, dedi, fakat bir kaçık da kendini sığınaksız bir yabancı gibi, bir lokma ekmeğe muhtaç derecede aç biri gibi hisseder, karşılaştığı insanların kalplerini boş bulduğunda.”

“İstemedен açtığım ham düşünceleirim için üzgünüm, diyerek özür diledim ondan. Benim konuğum olmayı, benim evimde kalmayı kabul eder misiniz?”

“Sizin kapınızı da, öteki bütün kapıları da defalarca çaldım ve herhangi bir cevap alamadım.” diye cevap verdi ciddi ciddi.

Şimdi artık gerçekten bir kaçık olduğuna inanıyordum bu adamın. “Gelin bizim eve gidelim şimdi.” dedim ona.

Yavaşça başını kaldırdı ve “Kim olduğumu bilseydiniz, evinize davet etmezsiniz beni.” dedi.

“O zaman, kimsiniz, peki?” diye sordum yavaşça ve içten içe korkarak.

Okyanusun uğultusunu andıran ve acı veren bir sesle gürledi, “Ulusların yıktığı şeyleri yeniden inşa eden devrimim ben,

devrim... Yüzyıllarca büyüyüp gelişmiş ekinleri kökünden söken fırtınayım ben, fırtına... İnsanın yalnızca sefaletten hoşlandığını görerek, yeryüzünde barışı değil, savaşı yaymaya gelen gücüm ben!"

Ve yanaklarından gözyaşları süzülürken, dikeldi. Çevresinde bir ışık halesi yoğunlaşıyordu. Kollarını ileri doğru uzatınca avuçlarının içindeki çivi deliklerini gördüm; o an hemen heyecanla yere kapandım onun önünde ve "Ey İsa, Nasıralı İsa!" diye bir çığlık attım.

Ve kaygılı bir sesle devam etti, "İnsanlar, ismim etrafında çağlar boyu örülmüş geleneğe uyarak benim şanıma kutsuyorlar; ama ben kendim, Doğu'dan Batı'ya yeryüzünde dolaşıp duran bir yabancıyım. Ve kimse tanımıyor beni. Tilkilerin yuvaları var, havada uçan kuşların yuvaları var, fakat İnsan Oğlu'nun başını koyup dinleneceği bir yeri yok."

Bu anda ben gözlerimi açıp başımı yukarı kaldırdım ve etrafıma baktım, fakat

önümde, uzaklaşırken dağılan bir duman sütunundan başka bir şey görmedim. Ve Ebediyetin derinlerinden gelen, gecenin titrek sessizliğinin tınısını işitir gibi oldum sadece. Kendimi topladım ve bakışlarımı tekrar, uzakta çağıldayan kalabalığa çevirdim. İçimden bir ses bana, “Yüreği incinmelerden koruyan gerçek güç, yüreği içten içe büyüklük duygusundan uzak tutan güçtür, diyordu. İnsan sesinin yarattığı ezgi güzeldir, tatlıdır; fakat yüreğin ezgisi, göklerin katıksız ezgisidir.”

Gecenin ürkütücü sessizliğinde, gökteki her şey, kalın, kapkaranlık bulutların kuşatan örtüsü altında görünmez olduğunda, ben yalnız başıma Ölüm Hayaletleri Vadisi'nde korku içinde yürüyordum.

Gece yarısı olduğunda hayaletler kemikli korkunç kanatlarıyla çevremde sıçrayıp dururken, birden, iğrenç hipnotik bakışlarıyla beni etkisi altına almak isteyen dev bir hortlağın önümde dikilip durduğunu gördüm. Dondurucu bir sesle, "Senin korkun iki katmanlı, dedi, benden korkuyor olmaktan korkuyorsun sen! Bunu saklayamıyorsun üstelik. Çünkü sen, örümceğin salgıladığı o ipince telden bile daha zayıfsın. Senin dünyadaki ismin nedir?"

Büyük bir kayaya doğru eğildim, kendimi bu ani şoktan çekip almaya çalıştım ve titrek zayıf bir sesle, “İsmim Abdullah; ‘Allah’ın kulu’ demek.” diye cevap verdim. Ürkütücü bir sessizlik içinde bir süre sustu. Hayaletin görünüşüne yavaş yavaş alışmış gibiydim, fakat çok geçmeden, onun tuhaf, uğursuz düşünceleri ve sözleriyle, şaşırtıcı inançları ve yargılarıyla yeniden sarsıldım.

“Tanrının kulları sayısız,” diye gürledi, “ve Tanrının kullarıyla olan sıkıntısı çok büyük. Baban sana niçin ‘Tanrının kulu’ yerine ‘Şeytanların, ifritlerin Ustası’ ismini vermemiş? varlığıyla yeryüzünün muazzam dertleri, marazları arasına kendi talihsizliğini de katan bir insan, ‘Şeytanlar Ustası’... Atalarından sana kalan küçük yetiler, kazanımlar zincirine tasalarla, korkularla yapışyorsun. Sırtındaki, taşınması keder ve ezinç veren, yük de atalarının mirası sana. Ve sen hep böyle ölümün kölesi olarak kalacaksın, ölülerden bir ölü oluncaya kadar.

“Benimsediğın meslekler, geliştirdiğın sanatlar hep tükenip giden yararsız şeyler; bırakılıp gidilen şeyler üretmeye yarıyorlar sadece. Yaşadıkların, yaşadığın hayatlar bomboş. Gerçek hayat, hayatın *sahici* olanı hiç uğramadı sana, uğramayacak da. Aldatıcı benliğin, sende, senin, seninle birlikte yaşayan ölümünü de anlayıp, kavrayamayacak hiç. Gündelik hayatın ışığıyla boyanan gözlerinle, hayatın fırtınası önünde titreyen, sendeleyen insanlara bakıyor ve onların canlı olduğuna inanıyorsun. Oysa, onlar gerçekte, doğdukları günden beri ölüydüler, ölümün kanatları altındaydılar. Onları gömecek kimse yoktu. Bunun içindir ki, senin için en iyi meslek mezar kazıcılığı olur, bence. Belki ancak böylece, evlerde, caddelerde, sokaklarda ve kiliselerde, o yığın yığın ceset arasında yaşayan birkaç türdeşini kurtarabilirsin.”

Buna karşı çıkıp, “Böyle bir mesleği yapamam, sürdüremem ben!” dedim. “Karımın ve çocuklarımla benim desteğime, dostluğuma, yakınlığıma ihtiyaçları var.”

Güçlü bir meşe ağacının kökleriymiş gibi hayat ve enerjiyle dolu gözüken kabarık kaslarını göstererek bana doğru eğildi ve kükredi, “Onların her birine bir kürek ver ve öğret onlara da mezar kazmasını. Hayatın, duvarda beyaz sıvanın altında saklanan simsiyah bir sefaletten başka bir şey değil. Bize katıl, çünkü biziz, biz cinler, gerçekliğin tek sahibi! Mezar kazma işinin, rüzgarla titreyip duran, fakat asla onun içinde yol alamayan ölü yaratıkların giderilmesini sağlayan, yavaş fakat olumlu, yararlı bir işlevi olacaktır.” Kısa bir süre düşündü, sonra sordu, “Dinin ne senin?”

Ona cesaretle, “Tanrı’ya ve O’nun elçilerine inanıyorum, dedim, erdemli yaşamayı seviyor ve Ebediyet’e de iman ediyorum.”

Bilgece bir özgüven ve inanmışlık izlenimi vermek isteyen bir sesle, “Bunlar, gerçek bir bilgilenmeyle değil, fakat geçip giden çağlar boyunca aktarılan sözler arasından insanın dudaklarına yapışıp kalan boş sözler.” dedi. Sen, senin hayatını

kuşatan gerçekler düzleminde, gerçekte sadece kendine inanıyorsun. Onların ötesine ilişkin imaninsa, derinlerde, yalnızca kendi arzularının süreğenliğine olan inancından ibaret. İnsanoğlu ta başından beri hep kendi benliğine tapınmış ve ‘Tanrı’ sözcüğünü buluncaya kadar, değişik isimler kullansa da, bunlarla derinlerde hep aynı şeyi, benliği kastetmiştir.” Hayalet, sözün burasında kahkahayla gürlledi, o kadar ki, sesinin yankısı çevredeki mağaraların diplerine kadar ulaştı. Alaycı bir sesle, “Gerçek varlıkları, toprak menşeli bedenlerden ibaret olan yaratıkların kalkıp kendi benliklerine tapınmaları ne kadar tuhaf!”

Hayalet sustu. Onun söylediklerini düşünmeye ve anlamlarını bütün imalarıyla kestirmeye çalışıyordum. Hayattan daha tuhaf, daha yabancı, ölümden daha korkutucu ve gerçekten daha derin bir bilgiye sahip görünüyordu. Çekinerek, “Herhangi bir dinin ya da bir Tanrının var mı seninde?” diye sormaya cesaret edebildim.

“‘Kaçık Tanrı’ benim adım, dedi, bütün zamanlarda yeniden doğdum. Kendi benliğimin tanrısıyım ben. Bilge değilim, hayır. Bilgelik zayıfların bir niteliğidir. Ben güçlü olan’ım ve ben adım attığımda yer benim ayaklarımın altında döner. Durduğum zaman da, yıldızların yürüyüşü benimle birlikte durur. İnsanlarla eğlenir, alay ederim. Gecenin devleriyle birlikte yaşarım. İstedğim zaman, büyük cin krallarının arasına katılır, onlardan biri olurum. Varlığın ve yokluğun sırlarına vakıfım ben.

“Sabah saatlerinde güneşi lanetlerim, öğlen saatlerinde insanlığı, akşam saatlerinde doğayı batırırım yerin dibine ve gece diz çöker, kendime, kendi benliğime tapınırım. Asla uyumam, çünkü zamanın kendisiyim ben; denizim ben; kendi kendimim ben... Yiyecek olarak insan bedenlerini tıkınırım, onların kanlarıyla gideririm susuzluğumu ve onların nefeslerini, onları ölüme yaklaştıran nefesi çekerim ciğerlerime. Sizler kendi kendinizi aldatsanız da,

benim kardeşlerimsiniz ve benim yaşadığım gibi yaşıyorsunuz. Şimdi defol karşımdan, seni ikiyüzlü, seni! Dönüp yine yerlere kapan ve yaşayan ölüler arasında yine kendi benliğine tapın!”

Kulaklarımla duyduğum, gözlerimle gördüğüm şeylere, onları düşünürken, inanmakta güçlük çekerek, uyuşturucu almışçasına sersemlemiş bir halde mağaramsı oyuklarla çevrili kayalık vadide yürüdüm. Dev hayaletin dile getirdiği kimi gerçekler acıyla kıvrandıracak kadar etki-lemişti beni. Bütün gece, melankolik düşünceler içinde kırlarda dolaşıp durdum.

Bir demir kürek edindim ve kendi kendime, “Kaz şimdi, derin derin mezar kaz. Git ve nerede, ne zaman yaşayan bir ölü bulursan, toprağa göm onu.”

O günden beri mezar kazıyorum ve kazdığım mezarlara yaşayan ölüleri gömüyorum. Fakat yaşayan ölüler sayılamayacak kadar çoklar. Bense, kendine yardımcı bulamayan, yalnız bir mezar kazıcıyım...

BALLA TATLANDIRILMIŞ ZEHİR

Tula köyünün halkı, köy evlerinin ortasında yükselen küçük kilisenin revaklı kapısının önünde toplandıkları zaman, Kuzey Lübnan'da göz kamaştırıcı bir ışık cümbüşü içinde harika bir sabah vaktiydi. Kilisenin önünde toplanan bu insanlar, Farris Rahal'in, arkasında, daha yarım yıllık bile olmayan genç karısını bırakarak, köyü öyle apansız ve beklenmedik bir biçimde terk edişini konuşuyorlardı.

Farris Rahal köyün şeyhi ve lideriydi. Bu onurlu konumu, yüzyıllar boyunca Tula'da aynı konumu işgal eden atalarından devralmıştı. Daha yirmi yedi yaşında olmasına rağmen, ona bütün fellahların hayranlığını, saygı ve güvenini kazandıran hemen fark edilebilir yeteneklere ve

içtenliğe sahipti. Farris, Susan’la evlendiği zaman, insanlar onun için, “Ne talihli bir adam bu Farris Rahal!” diye yorumlar yapmışlardı, “Ne talihli adam! Bir insanın, hayatın bağıışı, cömertliği olarak umabileceği her şeye ulaştı, hem de daha gencecik bir adamken!”

O sabah, Tula halkı, uykudan uyanınca, Şeyhlerinin, altın ve gümüş, nesi varsa torlayıp topladığını; küheylanına atlayıp, veda yerine, arkasında, onu, genç karısını, evini, arazilerini ve bağlarını bahçelerini bırakıp gitmeye zorlayan sebebin ne olduğu konusunda yoğun bir merak, bir sürü tahmin ve yorum bırakarak, köyü terk ettiğini öğrendi.

Kuzey Lübnan’da, geleneklerin ve coğrafyanın biçim verdiği hayat, belirgin ölçüde dışa dönük ve toplumsal ağırlıklıdır. Kabile hayatı içinde yetişmiş bu yalın, içtenlikli insanlar, sevinçlerini ve kederlerini herkesle paylaşma eğilimi taşırlar. Herhangi bir olayla, değişik bir durumla

karşılaştığında, köyün bütün insanları olup biteni öğrenmek, değerlendirmek için hemen bir araya gelirler, çözüm için herkes elinden gelen her türlü olumlu katkıyı ortaya koyar ve kaderin onları yeni bir ortak görev için çağıracağı gün, yeniden bir araya gelmek üzere işlerine dönerler.

Tula halkını o gün işlerinden koparıp, şeyhlerinin köyü ansızın terk etmesini tartışmak ve bu tuhaf, beklenmedik terk edişin sebebi üzerinde görüş alış verişinde bulunmak üzere Mar Tula kilisesinin önünde toplanmaları, işte bu geleneğin sonucuydu.

Yöre kilisesinin baş rahibi Peder Estaphan da bu olay için apar topar gelmişti köy meydana. Kanı çekilmiş zayıf yüzünde derin bir üzüntünün açık işaretleri, yaralı bir ruhun metanetle taşınan ıstırabı okunuyordu. Bir an etrafına bakındı, gördüklerini zihninde tarttı ve sonra, “Soru sormayın, herhangi bir soru sormayın bana!” diye başladı sözlerine. “Şeyh Farris, bugün, şafak sökmeden önce evimin kapısını çaldı.

Bir eliyle atının eğrini tutuyordu. Yüzünde ağır bir keder, derin bir ıstırap okunuyordu. Ziyaretin olağan dışı zamanına işaret etmem üzerine, ‘Muhterem Peder, size veda etmeye geldim dedi, çünkü bir daha bu ülkeye dönmek üzere, okyanus ötesine sefere çıkıyorum.’ Sonra bana, en yakın dostu Nabih Malik’e yazdığını söyleyerek, mühürlü zarf içinde bir mektup verdi ve onu yerine ulaştırmamı benden istedi. Sonra da küheylanının sırtına atladı ve bana bu beklenmeyen ayrılışın sebebini sorup anlamama fırsat vermeden doğu yönünde dört nala uzaklaştı.”

Köylülerden biri, “Mektup, gidişinin gizli sebebi hakkında bize bilgi verecektir, şüphesiz.” diye söze karıştı ve ekledi, “Nabih onun en yakın dostuydu çünkü.” Bir başka köylü, “Karısıyla görüştünüz mü, Peder?” diye sordu. Başrahip, “Sabah ayininden sonra ziyaret ettim ve pencerenin önünde, dalgın gözlerini görünmeyen bir şeye dikmiş, duyuları sanki uyarıcılara tamamen kapanmışçasına, öyle, dikilip

dururken buldum onu. Kendisinden Farris’le ilgili bir şeyler öğrenmeye çalışınca, sadece, ‘Bilmiyorum, dedi, hiçbir şey bilmiyorum!’ Sonra da, öksüz kalmış bir çocuk gibi ağlamaya başladı.”

Peder tam konuşmasını bitirmişti ki, topluluk, köyün doğu tarafından gelen bir silah sesi ve onun hemen arkasından, yeri göğü inleten bir kadın çığlığıyla irkildi ve herkes kaygı ve şaşkınlık içinde o an olduğu yerde donup kaldı. Bu bir anlık dondurucu dehşet halinden hemen sonra, erkekler, kadınlar, çocuklar, o an orada kim varsa, yüzlerinde korku ve felaket beklentisi yansıtan çizgilerle, silah sesinin ve çığlığın geldiği yöne doğru koşular. Şeyhin konutunu çeviren bahçeye vardıklarında, orada, ölümün eliyle sahnelenmiş korkunç bir trajediye tanık oldular. Nabih Malik yerde kanlar içinde uzanmış yatıyor ve kan göğsünden boşalmaya devam ediyordu. Şeyh Farris Rahal’in karısı ise cesedin başında, “Nabih, Nabih, niçin yaptın bunu!” diye yürek parçalayan çığlıklar atarak, saçını başını yoluyor, üzerindeki giysileri parçalıyordu.

İnsanlar dehşetten donup kalmışlardı. Sanki kader, görünmeyen buz gibi soğuk elleriyle kalplerini tutmuş, yerinden söküp alacaktı. Rahip, Nabih'in sağ elinde, ona bu sabah verdiği mektubu gördü; dehşet içinde birbirine sokulan insanların gözünden saklayarak aldı ve gizlice cübbesinin cebine koydu.

Köylüler, Nabih'in cesedini zavallı annesine götürdüler. Kadıncağız, tek oğlunun cansız bedenini görünce hemen orada şoka girdi ve oğlunun Ebediyete doğru çıktığı yolculuğa o da katıldı. Susan, sendeleyen hayatla, onu çekip götürmeye çalışan ölüm arasında gide gele, yavaşça, örselenmeden, kendi evine götürüldü.

Peder Estephan, çökük omuzlarıyla kendi evine döndüğünde, kapıyı arkadan kilitledi, sonra gözlüklerini takıp, fısıltılı bir sesle, merhum Nabih'in elinden aldığı mektubu kendi kendine okumaya başladı.

“Benim En Değerli
ve Sevgili Dostum Nabih,

“Atalarımın köyünü, Tula’yı ebediyen terk etmek zorundayım; çünkü benim burada mevcudiyetim sana, karıma ve bana dayanılmaz bir acı veriyor. Sen asil ruhlu birisin ve biliyorum ki, dostuna ya da komşuna ihanet, senin ruhunun kıyısından bile geçmez. Ama yine biliyorum ki, Susan masum ve iffetli bir kadın olsa da, senin ve onun gönlünü birleştiren gerçek aşk, senin gücünün, benim de ümitlerimin ötesinde. Artık daha fazla karşı duramayacağım Tanrı’nın baş edilmez iradesine, tıpkı büyük Kadeesha Irmağının akışını durduramayacağım gibi...

“Kırlarda oyun oynadığımız günlerden beri, sen benim en yakın arkadaşımydın, Nabih. Ve inan bana, bundan böyle de, Tanrı şahittir ki, yine dostum olarak kalacaksın. Senden, hakkımda, geçmişte yaptığın gibi, gelecekte de iyi şeyler düşünmeni rica ediyorum. Suzan’a, ona aşık olduğumu,

ama bu, yürümeyeceği belli evliliği yaptığım için ona yazık ettiğimi düşündüğümü ve üzüldüğümü söyle. Yine ona, her gece huzursuz bir uykudan uyanıp yatakta bir o yana, bir bu yana dönerken, onun öyle gecenin sessizliğinde İsa'nın sunağı önünde diz çökmüş, göğsünü döve döve sessizce kederle ağlayarak dua ederken gördüğümde, yüreğimin dayanılmaz acılarla kanadığını söyle.

“Sevdiği erkekle, onu seven erkek arasında kendini sıkışıp kalmış gören bir kadının çektiği acıdan daha büyük bir ceza yoktur. Suzan sürekli artan bir acıyla bu zorlu çatışmayı yaşadı ve bir zevce olarak, görevlerini, bu acıya sessiz, onurluca, ifetlice katlanarak yerine getirdi. Bunun için çalıştı, fakat boğamadı sana karşı duyduğu tertemiz aşkı.

“Çok uzak ülkelere gitmek için yola çıkıyorum ve asla geri dönmeyeceğim; çünkü Tanrı'nın, rahmetinin kanatlarıyla kucaklayıp koruduğu böyle sahici ve ebedi bir aşkın önünde artık bir engel olarak

dikilip duramam. Tanrı, akıl ermez hikmet ve merhametiyle korusun ve kutsasın her ikinizi.

FARRİS”

Peder Estephan mektubu katlayıp cebine koydu ve uzak vadiye bakan açık pencerenin önünde oturdu. Düşüncelerin büyük okyanusunda uzun ve derin bir yolculuğa çıktı. Yoğun ve ince bir tezekkürden sonra, dolambaçlı düşüncelerinin kat kat kıvrımları arasında sanki, şeytani bir kurnazlıkla ustaca kamufle edilmiş hassas ve korkunç bir sır bulmuşçasına, ansızın ayağa kalktı ve “Ne kadar zekisin, Farris!” diye bağırdı, “Ne kadar büyük, fakat basit, işlediğin günah! Öldürücü zehirle karıştırılmış bal, bir mektup içine yerleştirilmiş ölüm gönderdin ona! Nabih silahı kendi kalbine doğrulttuğunda, tetiği çeken senin parmağındı ve senin iradendi onun iradesini yutan. Ne kadar zekisin, Farris, ve ne kadar acımasız!”

Titreyerek, başını sallayarak ve parmaklarıyla sakalını tarayarak koltuğuna geri

döndü. Dudaklarında, trajedinin kendisinden daha korkunç bir gülümseme belirdi. Dua kitabını açtı, okumaya ve tezekkür etmeye başladı. Arada bir başını kaldırarak, gözlerini Lübnan'ın Kutsal Sedir Ağaçları'na dikti ve sesleri o ağaçların içinden süzülüp gelen, Tula köyü kadınlarının ağıtlarını, ağlayıp sızlamalarına kulak kesildi.

kapı

kapı no: 319
edebiyat: 90

